

C.H.A.N.G.E.R.S. - 2.0

Εργαλειοθήκη #2.

Μια εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές που οργανώνουν διαγενεακά εργαστήρια για ηλικιωμένους της υπαίθρου σχετικά με θέματα βιώσιμου και πράσινου νοικοκυριού.

Ένα αποτέλεσμα του έργου "Αλλαγή της στάσης των νοικοκυριών για ένα μη σπάταλο, πράσινο περιβάλλον και ενεργειακή συνείδηση που απευθύνεται σε ηλικιωμένους της υπαίθρου" (CHANGERS 2.0).

<https://changers2.eu>

Ημερομηνία: 20/06/2024

Συγγραφείς:

C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 εταίροι

Αριθμός έργου:

2022-1-HU01-KA220-ADU-000089052

Έκδοση: 2.0

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όλοι οι εκπαιδευτικοί πόροι του έργου διανέμονται με άδεια χρήσης Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0). <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>

Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση-ShareAlike
CC BY-NC-SA (2024 - Σύμπραξη C.H.A.N.G.E.R.S.)

Αυτή η άδεια επιτρέπει σε άλλους να αναμειγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το έργο σας μη εμπορικά, εφόσον σας αναφέρουν και παραχωρούν άδεια χρήσης για τις νέες δημιουργίες τους υπό τους ίδιους όρους.

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100092594718505>

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων.....	3
Γλωσσάριο.....	5
1. Σχετικά με το C.H.A.N.G.E.R.S-2.0 TOOLKIT #1.....	8
1.1 Σχετικά με το C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0.....	8
1.2 Η εταιρική σχέση C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0.....	10
1.3 C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 έξοδοι.....	11
1.4 Στόχος της εργαλειοθήκης #2.....	12
2. Διαγενεακή μάθηση.....	15
2.1 Τι είναι η διαγενεακή κατάρτιση;.....	15
2.2 Πώς μπορεί η διαγενεακή κατάρτιση να βοηθήσει στο να έρθουν μαζί ηλικιωμένοι και νέοι για να μάθουν για την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές;.....	16
2.3 Βασικές αρχές μιας διαγενεακής προσέγγισης.....	17
2.4 Ευκαιρίες που προσφέρει η διαγενεακή κατάρτιση.....	18
3. Προετοιμασία και περιεχόμενο της διαγενεακής κατάρτισης.....	21
3.1 Προετοιμασία και περιεχόμενο του προγράμματος κατάρτισης.....	21
3.2 Σύσταση προγράμματος κατάρτισης.....	22
4. Διοργάνωση εκπαιδευτικών συνεδριών μεταξύ των γενεών.....	32
4.1 Ενημερωτικές συνεδρίες.....	33
4.2 Εργαλεία δραστηριότητας.....	34
4.3 Αξιολόγηση.....	36
5. Περαιτέρω ανάγνωση και εργαλεία δραστηριοτήτων.....	39
5.1 Εξωτερικοί πόροι και δικτυακοί τόποι.....	39
5.2 Εξωτερικές κατευθυντήριες γραμμές και εργαλειοθήκες.....	40
5.3 Εργαλεία δραστηριότητας C.H.A.N.G.E.R.S-2.0.....	43

Καλώς ήρθατε στο C.H.A.N.G.E.R.S. 2.0 Εργαλειοθήκη #2

Διοργάνωση διαγενεακών εργαστηρίων για ηλικιωμένους της υπαίθρου
σε θέματα βιώσιμης και πράσινης νοικοκυροσύνης.

Εικόνα από freepik.

Γλωσσάριο

Ο κατωτέρω κατάλογος περιέχει τις κύριες έννοιες που θα χρησιμοποιηθούν στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές:

- **Ενέργεια** - ένα αφηρημένο φυσικό μέγεθος που σχετίζεται με την ικανότητα παραγωγής δράσης και/ή κίνησης, η οποία μπορεί να εκφραστεί με πολλές μορφές: κινητική, χημική, δυναμική κ.λπ.
- **Ενεργειακή φτώχεια** - είναι η αδυναμία των νοικοκυριών να διατηρήσουν επαρκή επίπεδα ενεργειακών υπηρεσιών σε προσιτό κόστος.
- **Κλιματική αλλαγή** - αναφέρεται στις παγκόσμιες κλιματικές μεταβολές ή στις περιφερειακές κλιματικές αλλαγές που συμβαίνουν επί δεκαετίες και επηρεάζουν την ισορροπία των οικοσυστημάτων.
- **Αειφόρος Ανάπτυξη** - ένα παγκόσμιο μοντέλο ανάπτυξης που ενσωματώνει πτυχές ενός συστήματος μαζικής κατανάλωσης στο οποίο η μέριμνα για τη φύση, μέσω της εξόρυξης πρώτων υλών, είναι μέγιστη.
- **Διαγενεακή δέσμευση** - το περιβάλλον ως συνέπεια της εμπλοκής όλων των έμβιων όντων με τον πλανήτη και της υπεράσπισης ενός υγιούς περιβάλλοντος ως καθήκον και αναφαίρετο δικαίωμα των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.
- **Διαγενεακή μάθηση** - ο τρόπος με τον οποίο άνθρωποι όλων των ηλικιών μπορούν να μαθαίνουν μαζί και ο ένας από τον άλλον- να συνεργάζονται για να αποκτήσουν δεξιότητες, αξίες και γνώσεις, να προωθήσουν αμοιβαίες σχέσεις μάθησης και να συμβάλουν στην ανάπτυξη του κοινωνικού κεφαλαίου και της κοινωνικής συνοχής στις γειτονικές κοινωνίες μας.
- **Κλιματική αλλαγή** - αναφέρεται στις παγκόσμιες κλιματικές μεταβολές ή στις περιφερειακές κλιματικές αλλαγές που συμβαίνουν επί δεκαετίες και επηρεάζουν την ισορροπία των οικοσυστημάτων.
- **Αειφόρος Ανάπτυξη** - ένα παγκόσμιο μοντέλο ανάπτυξης που ενσωματώνει πτυχές ενός συστήματος μαζικής κατανάλωσης στο οποίο η μέριμνα για τη φύση, μέσω της εξόρυξης πρώτων υλών, είναι μέγιστη.
- **Διαγενεακή δέσμευση** - το περιβάλλον ως συνέπεια της εμπλοκής όλων των έμβιων όντων με τον πλανήτη και της υπεράσπισης ενός υγιούς περιβάλλοντος ως καθήκον και αναφαίρετο δικαίωμα των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.
- **Πράσινη οικονομία** - όταν η αύξηση της απασχόλησης και του εισοδήματος οδηγείται από δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε οικονομικές δραστηριότητες, υποδομές και περιουσιακά στοιχεία που επιτρέπουν τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της ρύπανσης, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της αποδοτικότητας των πόρων και την πρόληψη της απώλειας της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών του οικοσυστήματος.

- **Βιοποικιλότητα** - τα διαφορετικά είδη ζωής που θα βρείτε σε μια περιοχή - η ποικιλία των ζώων, των φυτών, των μυκήτων, ακόμη και των μικροοργανισμών όπως τα βακτήρια που συνθέτουν τον φυσικό μας κόσμο.
- **Ολόκληρα τρόφιμα** - είναι εκείνα που μοιάζουν πολύ με τη φυσική τους κατάσταση κατά τη στιγμή της αγοράς, είτε είναι ελάχιστα επεξεργασμένα είτε δεν έχουν υποστεί καμία επεξεργασία. Δεν είναι όλα τα πλήρη τρόφιμα ηθικά παραγόμενα, ούτε μπορούν να εγγυηθούν βιολογικές και βιώσιμες μορφές παραγωγής.
- **Βιολογική γεωργία** - ένα ολοκληρωμένο σύστημα γεωργίας που επιδιώκει τη βιωσιμότητα, την ενίσχυση της γονιμότητας του εδάφους και της βιολογικής ποικιλομορφίας. Η βιολογική γεωργία δεν πρέπει να συγχέεται με τη βιώσιμη γεωργία, καθώς εξακολουθεί να λαμβάνει υπόψη της τα φυτοφάρμακα που προέρχονται από φυσικούς πόρους κατά την παραγωγή των τροφίμων. Η αειφορία εξετάζει τις γεωργικές πρακτικές με ολιστικό τρόπο, με στόχο τη διατήρηση του εδάφους και του νερού.
- **Διαχείριση αποβλήτων τροφίμων** - αφορά τις φάσεις πρόληψης, ανάκτησης, ανακύκλωσης ή διάθεσης των αποβλήτων τροφίμων που προκύπτουν. Πιο πρόσφατα, η διαχείριση των αποβλήτων τροφίμων συνδέεται στενά με την κυκλική οικονομία. Εδώ, τα απόβλητα είναι ένας οργανικός πόρος, απαλλαγμένος από μολυσματικές ουσίες και μπορεί με ασφάλεια να επανενταχθεί στο έδαφος ως οργανικό λίπασμα.

1. Σχετικά με το CHANGERS 2.0 TOOLKIT #2.

1. Σχετικά με το C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 TOOLKIT #1

Εικόνα από pikisuperstar στο Freepik.

Καλώς ήρθατε στη δεύτερη δέσμη εργαλείων C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0, η οποία θα σας καθοδηγήσει στη δημιουργία ευκαιριών εκπαίδευσης ενηλίκων, εργαστηρίων και εκπαιδευτικών εκδηλώσεων που απευθύνονται σε ηλικιωμένους. Βρίσκεστε στην αρχή ενός ταξιδιού για να προβληματιστείτε σχετικά με τον κοινωνικό μετασχηματισμό που απαιτείται για τη βελτίωση της βιωσιμότητας στην κοινότητα.

Η "Εργαλειοθήκη #2" σκοπεύει να παράσχει στους ενδιαφερόμενους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων, οι οποίοι καθοδηγούν και εκπαιδεύουν κυρίως σε θέματα βιωσιμότητας ηλικιωμένες ομάδες (65+) και οι οποίοι ενδιαφέρονται να εισάγουν ένα διαγενεακό στοιχείο με τη νεότερη γενιά. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές και το διδακτικό υλικό θα πρέπει να είναι χρήσιμα, σε διαφορετικά στάδια και με διαφορετικούς σκοπούς και ομάδες-στόχους, για να καθοδηγήσουν τους ηλικιωμένους και τους νέους προς πιο πράσινες και πιο βιώσιμες δεξιότητες.

1.1 Σχετικά με το C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0

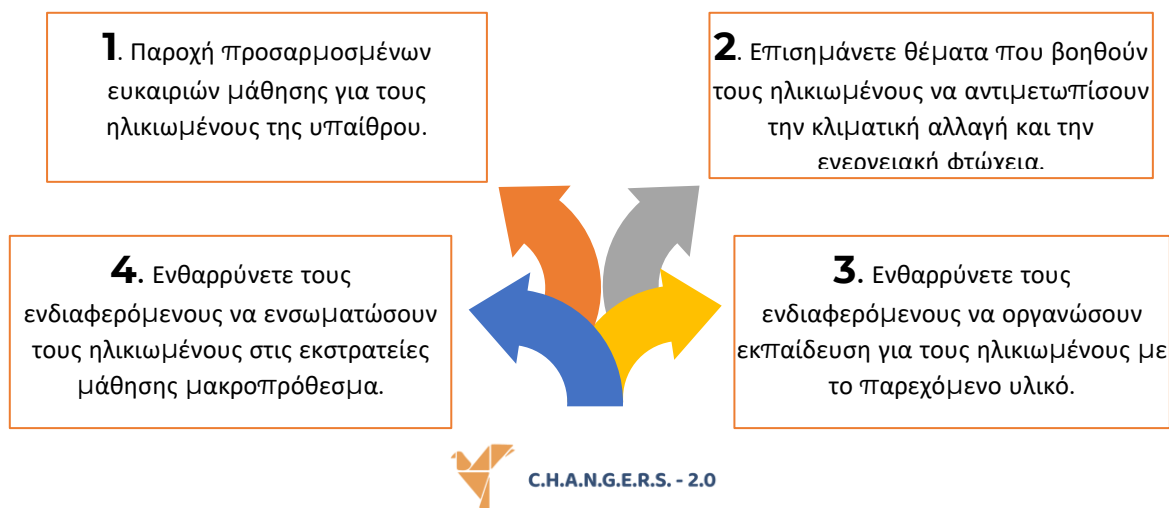
Το έργο C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 ανέπτυξε στοχευμένο εκπαιδευτικό υλικό για ηλικιωμένους της υπαίθρου, προκειμένου να βελτιώσει την πρόσβασή τους σε ευκαιρίες εκπαίδευσης ενηλίκων για συγκεκριμένα θέματα που μπορούν να τους βοηθήσουν να καταπολεμήσουν την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή φτώχεια και να συμβάλουν στην αειφορία, όπως η ενεργειακή απόδοση, η αειφορία στα νοικοκυριά και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Ο κύριος στόχος του C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 είναι η ανάπτυξη στοχευμένου εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς που διδάσκουν ηλικιωμένους στην ύπαιθρο, προκειμένου να βελτιθούν οι ευκαιρίες μάθησης ενηλίκων σε συγκεκριμένα περιβαλλοντικά θέματα, τα οποία μπορούν να τους βοηθήσουν να μετριάσουν την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή φτώχεια, συμβάλλοντας παράλληλα στην αειφορία. Σκοπός του παρόντος εγγράφου είναι να παράσχει και να αξιοποιήσει χρήσιμο διδακτικό υλικό για θέματα βιώσιμης και πράσινης οικιακής χρήσης.

Η σύμπραξη C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 δεσμεύεται να αυξήσει τον αντίκτυπο του έργου και τις γνώσεις που αποκτήθηκαν μεταξύ των εταίρων, παρέχοντας μια συλλογή διδακτικού υλικού και βοηθητικές εργαλειακές για τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Αυτή η εργαλειακή απευθύνεται στους ενδιαφερόμενους φορείς που μπορούν να προσεγγίσουν εύκολα τους ηλικιωμένους της υπαίθρου λόγω του προφίλ τους ή/και των καθημερινών τους δραστηριοτήτων, π.χ. τοπικοί και περιφερειακοί δήμοι, καθώς και ΜΚΟ που εργάζονται με και για τους ηλικιωμένους, ιδίως στις αγροτικές περιοχές.

Απευθυνόμενοι απευθείας στους προαναφερόμενους ενδιαφερόμενους φορείς, θα θέλαμε να:

1.2 Η εταιρική σχέση C.H.A.N.G.E.R.S. -2.0

Η σύμπραξη C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 περιλαμβάνει τους ακόλουθους ευρωπαϊκούς οργανισμούς:

Η CAM, ο επικεφαλής εταίρος, είναι μια ουγγρική εταιρεία που ειδικεύεται στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη επαγγελματικού υλικού ευαισθητοποίησης σε θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια, έχει μεγάλη εμπειρία στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της αειφορίας, της κλιματικής αλλαγής, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και στη διεθνή συνεργασία.

www.camconsulting.eu

info@camconsulting.eu

Projects in Motion Ltd. (PiM) είναι μια ΜΜΕ με έδρα τη Μάλτα. Ως διεπιστημονικός ερευνητικός οργανισμός, πιστεύει στη δύναμη των ανθρωποκεντρικών και τεχνολογικών προσεγγίσεων. Στόχος της είναι η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης και της έξυπνης χρήσης ή μείωσης των ενεργειακών απαιτήσεων στην Ευρώπη μέσω συνεργασιών, ευαισθητοποίησης, καινοτομίας και στρατηγικών δράσεων.

www.pim.com.mt

brian.restall@pim.com.mt

Η ΚΜΟΠ, που ιδρύθηκε το 1977, είναι μία από τις παλαιότερες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην Ελλάδα. Είναι αφοσιωμένο στο να έχει θετικό κοινωνικό αντίκτυπο μέσω της έρευνας και καινοτόμων πρωτοβουλιών που αντιμετωπίζουν κρίσιμα κοινωνικά ζητήματα, ενημερώνουν το δημόσιο διάλογο και συμβάλλουν στη διαμόρφωση πολιτικής, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

<https://www.kmop.gr/>

Η Falco & Associati είναι εταιρεία παροχής συμβουλών και κατάρτισης με έδρα το Μιλάνο της Ιταλίας. Αποστολή της είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής κοινωνίας, μέσω της ανάπτυξης επιχειρήσεων, της κατάρτισης και της δημιουργίας διακρατικών συνεργασιών.

<https://www.falcoeassociati.it/>

Η BSC είναι ο Οργανισμός Περιφερειακής Ανάπτυξης της Gorenjska στη Σλοβενία, ο οποίος προωθεί την ανάπτυξη της περιοχής Gorenjska και ενώνει 18 δήμους υπό την αιγίδα του. Η BSC αποτελεί συνδετικό κρίκο μεταξύ του περιφερειακού και του εθνικού επιπέδου, συνεργαζόμενη με δήμους, εταιρείες και επιμελητήρια βιοτεχνίας και επιχειρηματικότητας, μη κυβερνητικές οργανώσεις, υπουργεία και άλλους κρατικούς φορείς.

<https://www.bsc-kranj.si/>

Η Nyugdíjasok Egyesülete είναι μια ουγγρική ένωση στο Πέτς που εκπροσωπεί τους ηλικιωμένους σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

<https://nyugegy.hu/>

Η Associação de Melhoramentos e Ben Estar Social de Pias είναι μια ιδιωτική μη κερδοσκοπική εταιρεία με κύριους στόχους την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης σε οικογένειες, ηλικιωμένους και παιδιά, εργαζόμενη απευθείας με την κοινότητα ή μέσω συνεργασιών με άλλους φορείς και έργα.

1.3 C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 έξοδοι

Τα αποτελέσματα του WP4-A2 προσφέρουν ένα σύνολο εκπαιδευτικού υλικού και δύο σύνολα **εργαλείων**, τα οποία περιλαμβάνουν πρόσθετες πληροφορίες και υποστηρικτικά εργαλεία. Πριν από την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων του C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση σε επίπεδο εταιρικής σχέσης κατά τη διάρκεια πιλοτικών προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιήθηκαν στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ουγγαρία και τη Σλοβενία. Αυτά τα πιλοτικά προγράμματα που πραγματοποιήθηκαν στα τέλη του 2024 επέτρεψαν στην κοινοπραξία να λάβει σαφή ανατροφοδότηση σχετικά με το εκπαιδευτικό υλικό και τις εργαλειοθήκες που αναπτύχθηκαν, αναδεικνύοντας συγκεκριμένες αλλαγές και βελτιώσεις από εκπαιδευτές και σπουδαστές επί τόπου.

Τα σχόλια και οι συστάσεις των εταίρων ελήφθησαν συλλογικά υπόψη κατά τη διάρκεια ενός φυσικού εργαστηρίου στη Μάλτα, ενώ η οριστικοποίηση βασίζεται στην ανατροφοδότηση που ελήφθη μέσω πιλοτικών δοκιμών.

Κατά συνέπεια, μετά τις φάσεις ανάπτυξης της μεθοδολογίας και των πιλοτικών δοκιμών, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα που δημοσιεύονται από το έργο C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 4 (WP4) περιλαμβάνουν:

Έξοδος 1.

Το αποτέλεσμα του Πακέτου Εργασίας 4-A1 παρέχει μια συλλογή **"Εκπαιδευτικού υλικού για βιώσιμα και πράσινα οικιακά θέματα"** για τη διδασκαλία των ηλικιωμένων σε αυτά τα θέματα, ειδικά προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ηλικιωμένων της υπαίθρου. Το διδακτικό υλικό είναι ανοικτό σε οποιονδήποτε ενδιαφέρεται για την κατανόηση αυτών των θεμάτων. Το υλικό έχει αυτορυθμιζόμενο χαρακτήρα, γεγονός που επιτρέπει στους εκπαιδευτές ή στους ηλικιωμένους εκπαιδευόμενους να ασχοληθούν με το υλικό σύμφωνα με τα δικά τους ενδιαφέροντα και χρονοδιαγράμματα, καθιστώντας το ιδανική επιλογή τόσο για τους ηλικιωμένους με κίνητρα όσο και για τους εκπαιδευτές. Το πλαίσιο και τα θέματα που καλύπτονται από το εκπαιδευτικό υλικό για το έξοδο WP4-A1 επικεντρώνονται στα ακόλουθα θέματα:

- 1) Πράσινη ABC, βιωσιμότητα στα νοικοκυριά,
- 2) Επιδόσεις κατοικίας και ενεργειακή απόδοση
- 3) Ανακαινίσεις σπιτιών
- 4) Απόβλητα
- 5) Βιώσιμη κινητικότητα
- 6) Βιώσιμα τρόφιμα
- 7) Βιοποικιλότητα και μηδενική ρύπανση
- 8) Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακή φτώχεια
- 9) Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Αυτό το διδακτικό υλικό μπορεί να βρεθεί στο διαδίκτυο στη σελίδα με τα αποτελέσματα του έργου και σε διάφορες γλώσσες.

Training material on sustainable and green domestic topics

1. Green ABC (Introduction)
2. House performance
3. House renovations
4. Waste
5. Sustainable mobility
6. Sustainable food
7. Biodiversity and zero pollution

English
Italian
Greek
Hungarian
Slovenian
Portuguese

Sets of tools to support the training material

Pilot events

https://changers2.eu/?page_id=52

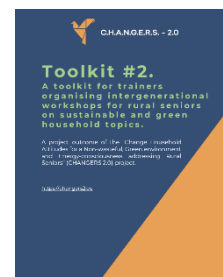
Έξοδος 2.

Εργαλειοθήκη #1. Μια εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές που διοργανώνουν εργαστήρια για ηλικιωμένους σε αγροτικές περιοχές για θέματα βιώσιμης και πράσινης νοικοκυροσύνης προορίζεται να υποστηρίξει τους ενδιαφερόμενους και τους εκπαιδευτές με συστάσεις και εργαλεία για τη διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων με ηλικιωμένους σε αγροτικές περιοχές. Περιλαμβάνει δομές και σχέδια εκδηλώσεων, υποδείγματα αξιολόγησης και ερωτηματολόγια, οδηγίες για τον τρόπο αλληλεπίδρασης με τους ηλικιωμένους και τον τρόπο χρήσης του διδακτικού υλικού που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 4.1 για τις δραστηριότητες των εργαστηρίων.

Έξοδος 3.

Εργαλειοθήκη #2. Μια εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές που οργανώνουν διαγενεακά εργαστήρια για ηλικιωμένους στην ύπαιθρο σχετικά με θέματα βιώσιμης και πράσινης οικιακής οικονομίας έχει ως στόχο να υποστηρίξει τους εκπαιδευτές που ενδιαφέρονται να διδάξουν ηλικιωμένους στην ύπαιθρο μέσω ευκαιριών διαγενεακής μάθησης, προσφέροντας παράλληλα μια δομημένη προσέγγιση του προγράμματος σπουδών και μια σειρά από υλικά και παιχνίδια διαγενεακής οικογενειακής συνεκπαίδευσης κατάλληλα για αυτοεκπαίδευση/εκμάθηση από απόσταση. Η δεύτερη εργαλειοθήκη απευθύνεται επίσης άμεσα στην τελική ομάδα-στόχο, τους ηλικιωμένους της υπαίθρου και τις οικογένειές τους, τους φίλους και τους γείτονές τους. Στο πλαίσιο της αυτοεκπαίδευσης, ενθαρρύνονται να εξοικειωθούν με τα αποτελέσματα του έργου και να δοκιμάσουν τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν.

Επισκεφθείτε τα τελικά αποτελέσματα του WP4 στον ιστότοπο του έργου για να εξερευνήσετε και να κατεβάσετε τα σχετικά έγγραφα αποτελεσμάτων:

<https://changers2.eu/results/>

1.4 Στόχος της εργαλειοθήκης #2

Η εργαλειοθήκη #2, με τίτλο "Μια εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές που οργανώνουν διαγενεακά εργαστήρια για ηλικιωμένους της υπαίθρου σε θέματα βιώσιμου και πράσινου νοικοκυριού" αποτελεί προϊόν του Πακέτου Εργασίας 4 και χρησιμεύει ως δεύτερος οδηγός χρήσης για τα αποτελέσματα του έργου

C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0. Εξηγεί με απλούς όρους πιθανές προσεγγίσεις για τη διεξαγωγή κατάρτισης ενηλίκων σε πράσινα θέματα που περιλαμβάνουν ειδικά δραστηριότητες διαγενεακής μάθησης- που παρήχθησαν από τους εταίρους του έργου και οι οποίες μπορούν να προσαρμοστούν και να παρασχεθούν αποτελεσματικά σε ηλικιωμένους της υπαίθρου.

Η εργαλειοθήκη #2 προσφέρει καινοτόμα μέσα κατάρτισης σε εκπαιδευτές και ηλικιωμένους της υπαίθρου που ενθαρρύνουν την αυτοδύναμη μάθηση σε πράσινα θέματα, προσφέροντας ψηφιακούς πόρους και διδακτικό υλικό σε θέματα πράσινης βιωσιμότητας για νεότερους ενήλικες, μέντορες, καθηγητές, συγγενείς ηλικιωμένων/ηλικιωμένων κ.λπ. Η πρόθεση είναι να παρέχεται στους ηλικιωμένους μια πρακτική προσέγγιση για την ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων και αίσθησης ιδιοκτησίας σε έργα πράσινης πόλης, ενώ παράλληλα προωθείται η κοινωνική συνοχή, η εμπλοκή των πολιτών και η συνεργασία. Παρέχει επίσης λεπτομερείς διαγενεακές έννοιες στη διαδικασία διδασκαλίας για τους ηλικιωμένους της υπαίθρου και το νεότερο κοινό, προκειμένου να τους κρατήσει απασχολημένους και να τους παρακινήσει.

Ως εκ τούτου, ο στόχος της εργαλειοθήκης #2 είναι να υποστηρίξει τους ηλικιωμένους της υπαίθρου και τους εκπαιδευτές στην παροχή μεθόδων και πόρων για την εμπλοκή σε προσεγγίσεις διαγενεακής μάθησης σε θέματα πράσινης πόλης, προωθώντας παράλληλα τη δημιουργική και κριτική σκέψη, την ομαδική εργασία και υποστηρίζοντας τη συνοχή των πολιτών, τη δικτύωση και τη συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς.

Μεταφράσεις των εργαλείων στις εθνικές γλώσσες των χωρών εταίρων μπορείτε να βρείτε στη σελίδα "Αποτελέσματα", τόσο στον ιστότοπο του έργου όσο και στους ιστότοπους των εταίρων.

https://changers2.eu/?page_id=52

2. Διαγενεακή μάθηση

2. Διαγενεακή μάθηση

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει μια επισκόπηση των στόχων και των εργαλείων που χρησιμοποιούνται στη διαγενεακή προσέγγιση που σχετίζεται με τα θέματα του έργου. Οι δραστηριότητες επικεντρώθηκαν στη βιώσιμη και πράσινη ανάπτυξη και την περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ των γενεών. Οι όροι διαγενεακή και διαγενεακή χρησιμοποιούνται εναλλακτικά.

2.1 Τι είναι η διαγενεακή κατάρτιση;

Τα διαγενεακά προγράμματα κατάρτισης έχουν συνήθως ως στόχο να φέρουν κοντά νέους και ηλικιωμένους για να μοιραστούν εμπειρίες που ενθαρρύνουν τη σύνδεση των γενεών, προωθούν την πολιτιστική ανταλλαγή, την ανταλλαγή πηγών γνώσης και παρέχουν θετικά συστήματα κοινωνικής υποστήριξης που συμβάλλουν στη διατήρηση της ευημερίας και της ασφάλειας των νεότερων και των μεγαλύτερων γενεών. Οι δραστηριότητες απασχολούν σε στόχους που είναι επωφελείς για όλους και συνεπώς για την κοινότητα στην οποία ζουν, με βάση την ανταλλαγή και την οικοδόμηση της κοινότητας.

Η διαγενεακή κατάρτιση προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες μάθησης που μπορούν να προκύψουν από την ανταλλαγή του πλούτου των γνώσεων και της εμπειρίας που έχουν συγκεντρώσει οι ηλικιωμένοι. Ομοίως, οι ηλικιωμένοι μπορούν να μάθουν για τρέχοντα πράσινα θέματα, βιώσιμες επιλογές και τεχνολογίες σύγχρονες πολιτιστικές συνήθειες ή τάσεις από τους νεότερους συμμετέχοντες - διατηρώντας τους συνδεδεμένους με έναν ταχέως εξελισσόμενο κόσμο. Ένα κλασικό παράδειγμα είναι η συμμετοχή εφήβων που διδάσκουν στους ηλικιωμένους πώς να χρησιμοποιούν τα smartphones και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να βοηθήσουν τους ηλικιωμένους να παραμείνουν συνδεδεμένοι με τα

αγαπημένα τους πρόσωπα, παρέχοντας παράλληλα στους νέους μια αμοιβαία διδακτική εμπειρία και την ικανοποίηση της προσφοράς στην κοινότητα.

Τέτοια προγράμματα μπορούν επίσης να βοηθήσουν στην ανακούφιση της μοναξιάς και της κοινωνικής ή σωματικής απομόνωσης των ηλικιωμένων, ενώ παράλληλα παρέχουν στα νεότερα άτομα μια αίσθηση σκοπού και την ευκαιρία να εκτιμήσουν τις ρίζες τους. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η συμμετοχή σε διαγενεακές δραστηριότητες μπορεί επίσης να βελτιώσει την ψυχική υγεία, την αυτοεκτίμηση και τη γνωστική λειτουργία, ενώ οι νεότεροι συμμετέχοντες μπορούν να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και κοινωνικές δεξιότητες.

Η διαγενεακή εκπαίδευση δείχνει συχνά ότι υπάρχει πάντα κάτι πολύτιμο να μοιραστείτε και κάτι καινούργιο να μάθετε, ανεξάρτητα από την ηλικία, γεγονός που την καθιστά ζωτικό εργαλείο για πρωτοβουλίες εμπλοκής της κοινότητας με ηλικιωμένους της υπαίθρου σε πράσινα θέματα.

2.2 Πώς μπορεί η διαγενεακή κατάρτιση να βοηθήσει να έρθουν ηλικιωμένοι και νέοι μαζί για να μάθουν για την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές;

Η συγκέντρωση ηλικιωμένων και νέων σε αγροτικό περιβάλλον για να συζητήσουν για την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη είναι σημαντική για διάφορους λόγους:

- **Διαγενεακή μεταφορά γνώσης:** Οι ηλικιωμένοι διαθέτουν συχνά παραδοσιακές γνώσεις, σοφία και εμπειρία που έχουν περάσει από γενιά σε γενιά. Με τη σύνδεσή τους με τη νεολαία, αυτή η πολύτιμη γνώση μπορεί να μοιραστεί και να διατηρηθεί, εξασφαλίζοντας τη συνέχεια και τη σημασία της για την αντιμετώπιση των προκλήσεων βιωσιμότητας στις αγροτικές περιοχές.
- **Ολιστική προοπτική:** Οι ηλικιωμένοι και οι νέοι φέρνουν διαφορετικές προοπτικές στο τραπέζι. Οι ηλικιωμένοι προσφέρουν ιστορικό πλαίσιο, γνώσεις για τις παραδοσιακές πρακτικές και διδάγματα από προηγούμενες εμπειρίες. Οι νέοι, από την άλλη πλευρά, φέρνουν φρέσκες ιδέες, τεχνολογική τεχνογνωσία και βαθιά κατανόηση των σύγχρονων προκλήσεων. Συνδυάζοντας αυτές τις προοπτικές, μπορεί να επιτευχθεί μια πιο ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση της αειφορίας και της πράσινης ανάπτυξης.
- **Κοινωνική δέσμευση:** σε τομείς όπως η γεωργία, η διαχείριση των υδάτων, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η χρήση γης. Η συμμετοχή των ηλικιωμένων και των νέων στις συζητήσεις και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων ενδυναμώνει την κοινότητα στο σύνολό της. Εξασφαλίζει ότι οι λύσεις είναι τοπικά ενημερωμένες, σχετικές και αντανακλούν τις ανάγκες, τις προσδοκίες και τις αξίες της κοινότητας.
- **Γεφύρωση του χάσματος των γενεών:** Στις αγροτικές περιοχές, μπορεί μερικές φορές να υπάρχει χάσμα μεταξύ των γενεών λόγω των διαφορών στον τρόπο ζωής, τις αξίες και τις ευκαιρίες. Με τη δημιουργία ευκαιριών συνάντησης ηλικιωμένων και νέων, οι συζητήσεις γύρω από την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη μπορούν να γεφυρώσουν αυτό το χάσμα γενεών, να ενισχύσουν την κατανόηση και να προωθήσουν τη συνεργασία και τη συνεργασία μεταξύ των γενεών.
- **Κτίριο ικανοτήτων:** Η συμμετοχή των ηλικιωμένων και των νέων σε συζητήσεις για την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη μπορεί να χρησιμεύσει ως πλατφόρμα για την ανάπτυξη ικανοτήτων. Οι

ηλικιωμένοι μπορούν να μοιραστούν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους με τους νέους, ενδυναμώνοντάς τους να γίνουν μελλοντικοί ηγέτες και παράγοντες αλλαγής στις κοινότητές τους. Ταυτόχρονα, οι νέοι μπορούν να συνεισφέρουν τις δεξιότητες, την ενέργεια και τις καινοτόμες ιδέες τους για να εμπνεύσουν τους ηλικιωμένους και να προωθήσουν τη θετική αλλαγή.

- **Βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη:** Με τη συμμετοχή τόσο των ηλικιωμένων όσο και των νέων, οι αγροτικές κοινότητες μπορούν να αναπτύξουν βιώσιμες λύσεις που λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες και τις προσδοκίες όλων των ενδιαφερομένων. Αυτή η συμμετοχική προσέγγιση ενισχύει την πιθανότητα μακροπρόθεσμης επιτυχίας, καθώς εξασφαλίζει την ιδιοκτησία, τη συμμετοχικότητα και την αίσθηση κοινής ευθύνης μεταξύ των μελών της κοινότητας και της Διαγενεακής.
- **Αλληλεγγύη:** Η συμμετοχή ηλικιωμένων και νέων σε συζητήσεις για την αειφορία προάγει την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών και τον αμοιβαίο σεβασμό. Καταρρίπτει τα στερεότυπα, καλλιεργεί την ενσυναίσθηση και ενισχύει τους δεσμούς της κοινότητας. Δουλεύοντας μαζί για έναν κοινό στόχο, οι ηλικιωμένοι και οι νέοι μπορούν να οικοδομήσουν σχέσεις και να ενισχύσουν την αίσθηση του ανήκειν και της συλλογικής ταυτότητας.

Συνοψίζοντας, η συνένωση ηλικιωμένων και νέων σε αγροτικά περιβάλλοντα για να συζητήσουν την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη αξιοποιεί τις δυνάμεις και τις εμπειρίες και των δύο γενεών. Προωθεί την ανταλλαγή γνώσεων, την εμπλοκή της κοινότητας, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών, οδηγώντας τελικά σε πιο αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς προσεγγίσεις για τη βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη.

2.3 Βασικές αρχές μιας διαγενεακής προσέγγισης

Η διαγενεακή μεθοδολογία που προτείνεται από το έργο C.H.A.N.G.E.R.S. 2.0 εξετάζει διάφορα βασικά στοιχεία και προσεγγίσεις που θα πρέπει να εξασφαλιστούν για την επιτυχία, και συγκεκριμένα:

- **Διεπιστημονική προσέγγιση:** Οι δραστηριότητες ενσωματώνουν διάφορους επιστημονικούς κλάδους, όπως η περιβαλλοντική επιστήμη, οι κοινωνικές επιστήμες και η εκπαίδευση, ώστε να παρέχουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση της βιώσιμης και πράσινης ανάπτυξης.
- **Πειραματική μάθηση:** Οι συμμετέχοντες συμμετέχουν σε πρακτικές δραστηριότητες, επιτόπιες επισκέψεις και πρακτικές ασκήσεις που τους επιτρέπουν να βιώσουν και να εφαρμόσουν βιώσιμες πρακτικές σε πραγματικές συνθήκες άμεσα.
- **Συνεργατική μάθηση:** Οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται ενισχύουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των συμμετεχόντων από διαφορετικές γενιές, ενθαρρύνοντάς τους να συνεργαστούν για την εξεύρεση καινοτόμων λύσεων και την ανταλλαγή εμπειριών.
- **Διάλογος μεταξύ των γενεών:** Οι δραστηριότητες δημιουργούν ένα χώρο για ανοιχτό διάλογο και ανταλλαγή ιδεών μεταξύ των συμμετεχόντων διαφορετικών ηλικιών, προωθώντας την αμοιβαία κατανόηση, το σεβασμό και τη μάθηση μεταξύ των γενεών.
- **Μάθηση με βάση το έργο:** Οι συμμετέχοντες εργάζονται σε συνεργατικά έργα που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες περιβαλλοντικές προκλήσεις στις κοινότητές τους, προωθώντας την ενεργό συμμετοχή και την εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης.

- **Καθοδήγηση και μάθηση από ομότιμους:** Η κατάρτιση ενσωματώνει προγράμματα καθοδήγησης όπου έμπειρα άτομα καθοδηγούν και υποστηρίζουν τους νεότερους συμμετέχοντες, δημιουργώντας ευκαιρίες για διαγενεακή καθοδήγηση και μεταφορά γνώσεων.
- **Ενσωμάτωση της τεχνολογίας:** Η κατάρτιση χρησιμοποιεί ψηφιακά εργαλεία και πλατφόρμες για την ενίσχυση της μάθησης και της δέσμευσης, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακούς πόρους, να μοιράζονται πληροφορίες και να συνεργάζονται εικονικά.
- **Μακροπρόθεσμη δέσμευση:** Η κατάρτιση στοχεύει στην προώθηση της μακροπρόθεσμης δέσμευσης και της δέσμευσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, παρέχοντας συνεχή υποστήριξη, ευκαιρίες δικτύωσης και πόρους μετά την αρχική περίοδο κατάρτισης.

Συνδυάζοντας αυτές τις αρχές, η διαγενεακή μεθοδολογία διασφαλίζει μια ολιστική και χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση των δραστηριοτήτων του έργου, η οποία δίνει τη δυνατότητα στα άτομα όλων των γενεών να συμβάλλουν ενεργά στη βιώσιμη και πράσινη ανάπτυξη, προωθώντας παράλληλα την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

2.4 Ευκαιρίες που προσφέρει η διαγενεακή κατάρτιση

Οι ηλικιωμένοι μπορούν να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο στη συνεργασία με τους νέους σε θέματα που σχετίζονται με τη βιώσιμη και πράσινη ανάπτυξη. Ακολουθούν ορισμένοι επίσημοι τρόποι με τους οποίους οι ηλικιωμένοι μπορούν να συνεργαστούν με νεαρά άτομα, για αμοιβαίες ευκαιρίες μάθησης:

- **Ανταλλαγή γνώσεων:** Οι ηλικιωμένοι μπορούν να μοιραστούν τον πλούτο των γνώσεων και των εμπειριών τους σε θέματα βιώσιμων πρακτικών και περιβαλλοντικής προστασίας με τις νεότερες γενιές. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω ανεπίσημων συζητήσεων, αφηγήσεων, εργαστηρίων ή προγραμμάτων καθοδήγησης.
- **Διεπιστημονική συνεργασία:** Οι τελειόφοιτοι μπορούν να συνεργαστούν με νέους από διαφορετικά υπόβαθρα, όπως η περιβαλλοντική επιστήμη, η μηχανική, οι κοινωνικές επιστήμες και η εκπαίδευση, για να συνδυάσουν την τεχνογνωσία τους και να αναπτύξουν καινοτόμες λύσεις σε περιβαλλοντικές προκλήσεις.
- **Καθοδήγηση:** Οι ηλικιωμένοι μπορούν να χρησιμεύσουν ως μέντορες σε νεότερα άτομα που ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν καριέρα ή έργα σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Μπορούν να παρέχουν καθοδήγηση, υποστήριξη και συμβουλές με βάση τις δικές τους εμπειρίες.
- **Αλληλεπιδράσεις και διάλογος:** Οι ηλικιωμένοι μπορούν να συμμετάσχουν σε διάλογο μεταξύ των γενεών με τους νέους, δημιουργώντας χώρους για ανοιχτές συζητήσεις, αντιπαραθέσεις και ανταλλαγή ιδεών σχετικά με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτός ο διάλογος προωθεί την αμοιβαία κατανόηση, τον σεβασμό και τη μάθηση μεταξύ των γενεών.

- **Εθελοντισμός και κοινοτική δέσμευση:** Οι ηλικιωμένοι μπορούν να συμμετέχουν ενεργά σε κοινοτικές πρωτοβουλίες και οργανώσεις που επικεντρώνονται στην αειφόρο και πράσινη ανάπτυξη. Προσφέροντας εθελοντικά το χρόνο και τις γνώσεις τους, μπορούν να εργαστούν μαζί με νέα άτομα σε έργα και δραστηριότητες που προωθούν την περιβαλλοντική εκπαίδευση και τις βιώσιμες πρακτικές.
- **Συνηγορία και επιρροή στην πολιτική:** Οι ηλικιωμένοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις εμπειρίες της ζωής τους, τα δίκτυα και την αξιοπιστία τους για να υποστηρίξουν βιώσιμες πολιτικές και πρακτικές. Μπορούν να συνεργαστούν με νέους ακτιβιστές και οργανώσεις για να ευαισθητοποιήσουν για τα περιβαλλοντικά ζητήματα και να πιέσουν για θετικές αλλαγές σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- **Γεφύρωση του χάσματος των γενεών:** Οι ηλικιωμένοι μπορούν να βοηθήσουν στη γεφύρωση του χάσματος των γενεών, προωθώντας την κατανόηση και την εκτίμηση μεταξύ των διαφορετικών ηλικιακών ομάδων. Μπορούν να διευκολύνουν δραστηριότητες, εκδηλώσεις και εργαστήρια μεταξύ των γενεών που ενθαρρύνουν τη συνεργασία, την ενσυναίσθηση και την από κοινού λήψη αποφάσεων.

Συνολικά, οι ηλικιωμένοι έχουν μια μοναδική προοπτική και πολύτιμη συμβολή στον τομέα της βιώσιμης και πράσινης ανάπτυξης. Με την ενεργό εμπλοκή τους με τους νέους, μπορούν να δημιουργήσουν συμπράξεις μεταξύ των γενεών που θα αξιοποιήσουν τις συνδυασμένες δυνάμεις τους και θα επιταχύνουν την πρόοδο προς ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

3. Προετοιμασία και Περιεχόμενο της διαγενεακής κατάρτισης

Εικόνα από freepik

3. Προετοιμασία και περιεχόμενο της κατάρτισης μεταξύ των γενεών

Αυτό το κεφάλαιο επικεντρώνεται στην πρόταση ενός συνιστώμενου προγράμματος κατάρτισης για τη διαγενεακή μάθηση που απευθύνεται σε ηλικιωμένους της υπαίθρου που ενδιαφέρονται για πράσινα θέματα. Τα περιεχόμενα των προτεινόμενων ενότητων και μονάδων επιλέχθηκαν έτσι ώστε να ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων και την αμοιβαία ανταλλαγή γνώσεων κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων.

Επιτυγχάνουμε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές προτείνοντας μια διαγενεακή εκπαιδευτική προσέγγιση και ένα πρόγραμμα, βασισμένο στην εμπειρία μας από το έργο μας, που συνεργαζόμαστε με ηλικιωμένους και ενδιαφερόμενους φορείς της υπαίθρου για την ανάπτυξη και την πιλοτική εφαρμογή των εκπαιδευτικών εκδηλώσεων και του υλικού C.H.A.N.G.E.R.S.-V2.

3.1 Εκπαίδευση προετοιμασία και περιεχόμενο του προγράμματος

Τα συνιστώμενα περιεχόμενα του προγράμματος διαρθρώνονται σε τρεις θεματικές ενότητες και στη συνέχεια υποδιαιρούνται σε περαιτέρω θεματικές ενότητες. Προτείνεται να ξεκινήσετε με μια πιο προσωπική ανταλλαγή μέσω των θεμάτων. Η προτεινόμενη σειρά είναι η ακόλουθη, αν και μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες κάθε υλοποίησης (πρόγραμμα, ευαισθησία κ.λπ.). Το περιεχόμενο μπορεί επίσης να προσαρμοστεί στο συγκεκριμένο σχολικό πρόγραμμα σπουδών.

Ενότητες	Μονάδες Θέματα
1. Ζώντας βιώσιμα	
Στόχος: Να προβληματιστούν σχετικά με τις προσωπικές αξίες, να εντοπίσουν και να εξηγήσουν πώς οι αξίες ποικίλλουν μεταξύ των ανθρώπων και με την πάροδο του χρόνου, ενώ παράλληλα να αξιολογήσουν κριτικά πώς ευθυγραμμίζονται με τις αξίες της αειφορίας.	1Α - Διαγενεακή ευθύνη 1Β - Απόβλητα 1Γ - Πράσινη οικονομία
2. Προβλήματα του κόσμου σήμερα	
Στόχος: Διαχείριση μεταβάσεων και προκλήσεων σε σύνθετες καταστάσεις βιωσιμότητας και λήψη αποφάσεων σχετικά με το μέλλον υπό το πρίσμα της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου.	2Α - Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή 2Β - Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής
3. Ενέργεια: Αειφορία: Πόροι, φτώχεια & βιωσιμότητα	
Στόχος: Να εντοπίσουν τις δικές τους δυνατότητες για βιωσιμότητα και να συμβάλουν ενεργά στη βελτίωση των προοπτικών για την κοινότητα και τον πλανήτη.	3Α - Ενεργειακοί πόροι 3Β - Ενεργειακή φτώχεια 3Γ - Ενεργειακή βιωσιμότητα 3Δ - Βιώσιμη κινητικότητα

Η συλλογή του "Εκπαιδευτικού υλικού για βιώσιμα και πράσινα οικιακά θέματα" που εκπονήθηκε από το έργο C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0, προσφέρει μια σειρά από εκπαιδευτικό υλικό powerpoint, το οποίο όχι μόνο βασίζεται σε αυτή την προτεινόμενη δομή, αλλά λαμβάνει επίσης υπόψη τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας¹. Ως εκ τούτου, το εκπαιδευτικό υλικό του C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 επικεντρώνεται στα πιο συναφή και επίκαιρα θέματα πράσινου περιβάλλοντος και αειφορίας, τα οποία ενδέχεται να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα νοικοκυριά μεγαλύτερης ηλικίας.

Το εκπαιδευτικό υλικό C.H.A.N.G.E.R.S.-2.0 μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε τοπικές εκδηλώσεις και εκπαιδεύσεις, ενώ είναι επίσης κατάλληλο για εξ αποστάσεως εκπαίδευση ή για σκοπούς ηλεκτρονικής μάθησης.

Σύνδεσμος προς την ιστοσελίδα των αποτελεσμάτων και τη συλλογή του εκπαιδευτικού υλικού!
https://changers2.eu/?page_id=52

3.2 Σύσταση προγράμματος κατάρτισης

Το ενδεικτικό πρόγραμμα κατάρτισης και τα θέματα που παρουσιάζονται σε αυτό το τμήμα μπορούν να εξατομικευτούν και να ενσωματωθούν στα τρέχοντα προγράμματά σας ανάλογα με τις ανάγκες και τα

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

ενδιαφέροντά σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το δικό σας υλικό ή να βρείτε περαιτέρω εκπαιδευτικό υλικό, εργαλεία και δραστηριότητες για την κάλυψη αυτών των θεμάτων.

Ενότητα 11. Βιώσιμη διαβίωση

Στόχος: Να προβληματιστούν σχετικά με τις προσωπικές αξίες, να εντοπίσουν και να εξηγήσουν πώς οι αξίες ποικίλλουν μεταξύ των ανθρώπων και με την πάροδο του χρόνου, ενώ παράλληλα να αξιολογήσουν κριτικά πώς ευθυγραμμίζονται με τις αξίες της αειφορίας.

Μονάδες Θέματα

1Α. - Διαγενεακή ευθύνη

1Β. - Απόβλητα

1C. - Πράσινη οικονομία

Υπο-Τopic: 1Α. Διαγενεακή ευθύνη

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Κατανοούν τον αντίκτυπο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και των ανθρώπινων συμπεριφορών στο πλαίσιο των φυσικών πόρων. 2. Κατανόηση των συνεπειών της εξάντλησης των φυσικών πόρων για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές. 3. Να ενστερνιστούν το ρόλο του περιβαλλοντικού διαχειριστή φροντίζοντας ενεργά και διατηρώντας τους φυσικούς πόρους της Γης. Αυτό περιλαμβάνει την υπεύθυνη κατανάλωση, την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων, τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και τη βιωσιμότητα της ενέργειας, των μεταφορών και της παραγωγής τροφίμων.	1. Ζητήστε από τους ηλικιωμένους να αναλογιστούν τις δικές τους εμπειρίες με τους φυσικούς πόρους κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Προτρέψτε τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις σκέψεις και τις αναμνήσεις τους σχετικά με το πώς είδαν το περιβάλλον να αλλάζει με την πάροδο του χρόνου και να εκφράσουν τις ανησυχίες και τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις ανθρώπινες δραστηριότητες και τη στάση απέναντι στους φυσικούς πόρους. 2. Ενθαρρύνετε τους τελειόφοιτους να προβληματιστούν σχετικά με την εξάντληση των πόρων στον πραγματικό κόσμο και τις πιθανές επιπτώσεις στις μελλοντικές γενιές. Στη συνέχεια, χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες και αφήστε τους να analyze μια μελέτη περίπτωσης με επίκεντρο ένα συγκεκριμένο ζήτημα φυσικών πόρων, όπως η λειψυδρία ή η απώλεια της βιοποικιλότητας. 3. Χρησιμοποιήστε μια οπτικά ελκυστική παρουσίαση για να παρουσιάσετε παραδείγματα ανθρώπινων δραστηριοτήτων που είχαν σημαντικό αντίκτυπο στους φυσικούς πόρους. Επισημάνετε τις συνέπειες αυτών των δραστηριοτήτων, όπως η αποψίλωση των δασών, η ρύπανση και η κλιματική αλλαγή, και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προτείνουν πιθανές λύσεις και δράσεις που θα μπορούσαν να αναληφθούν για τον μετριασμό του προβλήματος. Συζητήστε το ζήτημα της υπεύθυνης κατανάλωσης.

Υπο-Τopic: 1Β. Απόβλητα

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
--------	------------------------------

1. Γνώση του κύκλου ζωής των διαφόρων καταναλωτικών αγαθών 2. Ενσωμάτωση πρακτικών υπεύθυνης κατανάλωσης	1. Παρουσιάστε την έννοια των αποβλήτων και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και αφήστε τους τελειόφοιτους να μοιραστούν τις αντιλήψεις τους για τα απόβλητα (ή παραδείγματα που έχουν συναντήσει). Χρησιμοποιήστε μια οπτικά ελκυστική παρουσίαση για να εξηγήσετε τα στάδια του κύκλου ζωής των καταναλωτικών αγαθών και να συζητήσετε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που συνδέονται με κάθε στάδιο και να τονίσετε τη σημασία της μείωσης των αποβλήτων και της υπεύθυνης κατανάλωσης. 2. Παρουσίαση πρακτικών συμβουλών και στρατηγικών για την υιοθέτηση υπεύθυνων καταναλωτικών συνηθειών από τους ηλικιωμένους. Στη συνέχεια, διανείμετε φύλλα εργασίας ή παρέχετε έναν πίνακα για να καταγράψουν οι ηλικιωμένοι τις δεσμεύσεις τους (π.χ. μείωση των ειδών μιας χρήσης, πρακτικής ανακύκλωση και κομποστοποίηση, και υποστήριξη τοπικών βιώσιμων πρωτοβουλιών).
--	--

Υπο-Τοπίο: **1C. Πράσινη οικονομία**

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Κατανόηση της έννοιας της πράσινης οικονομίας (συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της υιοθέτησης περιβαλλοντικά υπεύθυνης συμπεριφοράς)	1. Χρησιμοποιήστε μια οπτικά ελκυστική παρουσίαση για να δώσετε μια επισκόπηση της πράσινης οικονομίας και των βασικών αρχών της. Παρουσίαση πληροφοριών σχετικά με τη σημασία της διατήρησης των υδάτων και τη σημασία του εδάφους ποιότητας του εδάφους για τη γεωργία, τα οικοσυστήματα και τη ρύθμιση του κλίματος. Στη συνέχεια, χωρίστε τους ηλικιωμένους σε μικρές ομάδες και αφήστε τους να αναλύσουν το μια μελέτη περίπτωσης που επικεντρώνεται σε μια πτυχή της βιώσιμης διαχείρισης των πόρων (π.χ. λειψυδρία, διάβρωση του εδάφους ή βιώσιμη γεωργία) και να κάνουν καταιγισμό ιδεών για λύσεις.

Ενότητα 2. Προβλήματα του κόσμου σήμερα

Στόχος: Διαχείριση μεταβάσεων και προκλήσεων σε σύνθετες καταστάσεις βιωσιμότητας και λήψη αποφάσεων σχετικά με το μέλλον υπό το πρίσμα της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου.

Μονάδες Θέματα

2Α. - Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

2Β. - Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής

Υπο -Τopic: **2Α. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Κατανόηση της ανάγκης υιοθέτησης μέτρων προσαρμογής για την αντιμετώπιση των κινδύνων και των επιπτώσεων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή 2. Εφαρμογή πρακτικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο της οικογένειας και της κοινότητας	1. Χρησιμοποιήστε μια οπτικά ελκυστική παρουσίαση για να παρουσιάσετε παραδείγματα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής που αφορούν τους ηλικιωμένους, όπως ακραία καιρικά φαινόμενα, καύσωνες και άνοδος της στάθμης της θάλασσας, και να συζητήσετε πιθανά μέτρα προσαρμογής που θα μπορούσαν να ληφθούν για την αντιμετώπιση των εντοπισμένων κινδύνων και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων (π.χ. τροποποιήσεις στο σπίτι, ετοιμότητα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και εμπλοκή της κοινότητας). 2. Χωρίστε τους ηλικιωμένους σε μικρές ομάδες ή ζεύγη και δώστε τους φύλλα εργασίας. Στις ομάδες τους, ζητήστε από τους ηλικιωμένους να κάνουν καταιγισμό ιδεών και να προσδιορίσουν συγκεκριμένες πρακτικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που μπορούν να εφαρμόσουν στο πλαίσιο της οικογένειας ή της κοινότητάς τους. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να εξετάσουν δράσεις που σχετίζονται με την ανθεκτικότητα του σπιτιού (π.χ., εγκαταστήστε ενεργειακά αποδοτικές συσκευές και μόνωση για να μειώσετε την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, χρησιμοποιήστε συστήματα συλλογής βρόχινου νερού για τη συλλογή και αξιοποίηση του βρόχινου νερού), τη βιώσιμη κηπουρική (π.χ., φυτέψτε αυτοφυή και ανθεκτικά στην ξηρασία είδη που απαιτούν λιγότερο νερό, κομποστοποίηση), την ετοιμότητα για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (π.χ., ενημερωθείτε για τις προβλέψεις και τις προειδοποιήσεις του καιρού μέσω αξιόπιστων πηγών) και την κοινοτική προβολή (π.χ., οργανώστε γειτονικές neighborhood ή προγράμματα ανακύκλωσης σε επίπεδο κοινότητας, συμμετοχή σε τοπικές πρωτοβουλίες).

Υπο-Τοπίο: **2B. Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής**

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Κατανοήστε τη σημασία της υιοθέτησης στάσεων, συμπεριφορών, πρακτικών και τεχνικών που οδηγούν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. 2. Συμμετοχή με ολοκληρωμένο τρόπο με διάφορους κοινωνικούς φορείς, στο σχολείο και στην οικογένεια, σε δράσεις που ελαχιστοποιούν τις επιπτώσεις, σε τοπικό επίπεδο, των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην κλιματική αλλαγή.	1. Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα ανώτερης ηλικίας ένα φύλλο αξιολόγησης του αποτυπώματος άνθρακα ή μια ηλεκτρονική αριθμομηχανή. Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες στη διαδικασία υπολογισμού του αποτυπώματος άνθρακα, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η χρήση ενέργειας, οι μεταφορές, η διατροφή και η παραγωγή αποβλήτων. Ενθαρρύνετε τους να προβληματιστούν σχετικά με τα αποτελέσματά τους και να εντοπίσουν τους τομείς στους οποίους μπορούν να κάνουν αλλαγές για να μειώσουν το αποτύπωμά τους σε άνθρακα. 2. Χωρίστε τους ηλικιωμένους σε μικρές ομάδες και αναθέστε σε κάθε ομάδα έναν συγκεκριμένο κοινωνικό φορέα, όπως σχολεία, οικογένειες ή κοινοτικές οργανώσεις. Στις ομάδες τους, ζητήστε από τους ηλικιωμένους να κάνουν καταιγισμό ιδεών και να δημιουργήσουν ιδέες για συνεργατικές δράσεις μετριασμού της κλιματικής αλλαγής που να περιλαμβάνουν τον κοινωνικό φορέα που τους έχει ανατεθεί. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να εξετάσουν δράσεις που είναι εφικτές, πρακτικές και σχετικές με το τοπικό πλαίσιο. Δώστε προτροπές για να καθοδηγήσετε τις συζητήσεις τους, όπως πρωτοβουλίες ενεργειακής απόδοσης, προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ή εκδηλώσεις ενημέρωσης της κοινότητας.

Ενότητα 3. Ενέργεια: Φτώχεια & Αειφορία

Στόχος: Να εντοπίσουν τις δικές τους δυνατότητες για βιωσιμότητα και να συμβάλουν ενεργά στη βελτίωση των προοπτικών για την κοινότητα και τον πλανήτη.

Μονάδες Θέματα

3A - Ενεργειακοί πόροι

3B - Ενεργειακή φτώχεια

3Γ - Ενεργειακή βιωσιμότητα

3D - Βιώσιμη κινητικότητα

Υπο -Τopic: **3A. Ενεργειακοί πόροι**

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Γνωρίζετε τις διάφορες πηγές ενέργειας και τα πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα της χρήσης τους.	1. Διάκριση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τις μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Δώστε παραδείγματα ανανεώσιμων και μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αφήστε τους συμμετέχοντες να ερευνήσουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης ανανεώσιμων και μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Βοηθήστε τους ηλικιωμένους να κατανοήσουν την ανάγκη για αποτελεσματική και βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους σε μια χρονική κλίμακα επαρκή για την αποκατάστασή τους.

Υπο -Τopic: **3B. Ενεργειακή φτώχεια**

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Αξιολογήστε τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της διαφορετικών ενεργειακού μοντέλου που βασίζονται στη χρήση ορυκτών καυσίμων.	1a. Διευκολύνετε μια συζήτηση για να βοηθήσετε τους ηλικιωμένους να αναγνωρίσουν ότι η εξάρτηση του κόσμου από τα ορυκτά καύσιμα θα οδηγήσει στην εξάντληση των σημερινών αποθεμάτων. Παρουσιάστε τις επιπτώσεις της εκμετάλλευσης των ορυκτών καυσίμων, δηλαδή του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, σε πολλούς πολέμους και συγκρούσεις μεταξύ χωρών. Να εντοπίσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προκύπτουν από τη χρήση ορυκτών καυσίμων, δηλαδή την αύξηση των αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα και να διερευνήσουν εναλλακτικές λύσεις για τη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα. 1b. Χωρίστε τους ηλικιωμένους σε μικρές ομάδες και δώστε τους μελέτες περιπτώσεων ή σενάρια σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια και τις επιπτώσεις της. Στις ομάδες τους, ζητήστε από τους ηλικιωμένους να αναλύσουν το τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του σημερινού ενεργειακού μοντέλου που παρουσιάζεται στις μελέτες περίπτωσης. Ενθαρρύνετε την κριτική σκέψη και

τη συζήτηση για θέματα όπως η πρόσβαση στην ενέργεια, η οικονομική προσιτότητα, οι ανισότητες στην υγεία, η περιβαλλοντική υποβάθμιση και οι πιθανές λύσεις.

Υπο -Topic: **3C. Ενεργειακή βιωσιμότητα**

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Αναγνωρίζουν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης ως δύο βασικούς πυλώνες για την ενεργειακή βιωσιμότητα. 2. Συμμετοχή σε δράσεις για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης.	1a. Συσχετίζουν την ενεργειακή απόδοση με τη χρήση τεχνολογιών και διαδικασιών που μειώνουν όσο το δυνατόν περισσότερο τη σπατάλη ενέργειας σε όλα τα στάδια. Ξεκινήστε μια συζήτηση και βοηθήστε τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν συμπεριφορές που προωθούν την "Ορθολογική χρήση της ενέργειας" και τη συνακόλουθη μείωση της ενεργειακής σπατάλης. Χρησιμοποιήστε μια οπτικά ελκυστική παρουσίαση για να τους δείξετε α) πώς η βελτιστοποίηση της χρήσης της ενέργειας για μια συγκεκριμένη εργασία/διαδικασία συσχετίζει την υπεύθυνη συμπεριφορά με τις τεχνολογίες που επιτρέπουν τη μείωση της ενεργειακής σπατάλης και β) συνδέουν την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε μια δεδομένη διαδικασία/εργασία με τη μείωση της κατανάλωσης μη ανανεώσιμων ενεργειακών πόρων (σε χρήσιμες για την ανθρωπότητα). 1b. Ας προβληματιστούν οι τελειόφοιτοι για το πώς η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε συνδυασμό με την ενεργειακή απόδοση επιτρέπει μια πιο βιώσιμη διαχείριση των ενεργειακών πόρων σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο. Αφήστε τους συμμετέχοντες να ερευνήσουν συγκεκριμένα παραδείγματα υιοθέτησης συμπεριφορών, πρακτικών και τεχνολογιών που προωθούν την ενεργειακή απόδοση. 2. Συζητήστε το ενδεχόμενο οι ηλικιωμένοι να προωθήσουν εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την αποδοτική χρήση της ενέργειας και να συμμετάσχουν σε πρωτοβουλίες που προωθούν την αποδοτική χρήση της ενέργειας. Αφήστε τους συμμετέχοντες να διεξάγουν μια απλουστευμένο ενεργειακό έλεγχο (εντοπισμός συμπεριφορών/συνήθειες στην περιβάλλουσα κοινότητα που οδηγούν σε σπατάλη ενέργειας- Συλλογή δεδομένων Προσδιορισμός αιτιών και συνεπειών- Προσδιορισμός των διαφόρων φορέων και των χώρων όπου η σπατάλη ενέργειας είναι πιο σημαντική- Επισήμανση πιθανών λύσεων που οδηγούν σε ορθολογικότερη χρήση της ενέργειας και κατά συνέπεια σε μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση). Στη συνέχεια, διανέμετε φύλλα εργασίας ή παρέχετε έναν πίνακα στους ηλικιωμένους για να καταγράψουν το σχέδιό τους για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης (θέστε στόχους και δείκτες επίτευξης- αξιολογήστε τα αποτελέσματα και την εφαρμογή- αξιολογήστε τα αποτελέσματα και διαδώστε τα στην τοπική κοινότητα χρησιμοποιώντας διάφορες στρατηγικές επικοινωνίας και μέσα ενημέρωσης).

Υπο -Τopic: **3D. Βιώσιμη κινητικότητα**

Στόχοι	Περιγραφή των δραστηριοτήτων
1. Σύνδεση της βιώσιμης κινητικότητας με τη διατήρηση των φυσικών πόρων και της ποιότητας ζωής. 2. Παρέμβαση στις αρμόδιες αρχές, δηλαδή στους δήμους, με προτάσεις που συμβάλλουν στην προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας.	1. Διευκολύνετε μια συζήτηση για να βοηθήσετε τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν τη συμπεριφοράς που προάγουν τη βιώσιμη κινητικότητα (συμπεριλαμβανομένης της συζήτησης για την ηλεκτρονική κινητικότητα) και να διερευνήσουν τις επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον από την αυξανόμενη χρήση της ατομικής μετακίνησης. Αφήστε τους συμμετέχοντες να ερευνήσουν τη βαρύτητα του τομέα των μεταφορών στη συνολική κατανάλωση ενέργειας της χώρας τους και στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. 2. Ας αναζητήσουν οι ηλικιωμένοι σε τοπικό επίπεδο συγκεκριμένα παραδείγματα υιοθέτησης της συμπεριφοράς και πρακτικών που προωθούν τη βιώσιμη κινητικότητα. Βοηθήστε τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν ότι η βιώσιμη κινητικότητα απαιτεί ένα συνδυασμό συμπεριφορών και περιβαλλοντικά ορθών πολιτικών, δηλαδή στις δημόσιες και ιδιωτικές μεταφορές. Ενημέρωση για τον τρόπο συμμετοχής σε: a) ευαισθητοποίηση-ενημέρωση εκστρατείες για την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, και, b) την εκπόνηση σχεδίου, σε τοπικό επίπεδο, με μέτρα που οδηγούν στη βιώσιμη κινητικότητα και τη διάθεσή του με συμμετοχικό τρόπο στις αρμόδιες αρχές (π.χ. ένα συμβούλιο ενορίας ή ένα δημοτικό/δημοτικό συμβούλιο).

4. Οργάνωση κατάρτισης μεταξύ των γενεών

Εικόνα από Freepik.

4. Διοργάνωση εκπαιδευτικών συνεδριών μεταξύ των γενεών

Το κεφάλαιο αυτό προσφέρει ορισμένα βασικά στοιχεία για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών συνεδριών μεταξύ των γενεών, τον τρόπο με τον οποίο μπορείτε να βεβαιωθείτε ότι όλοι αισθάνονται ότι συμμετέχουν και να αυξήσετε την προθυμία και τις ανάγκες τους για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές εκδηλώσεις.

Έχετε πάντα κατά νου ότι οι εκπαιδευτές πρέπει να προσφέρουν ασφαλή και ευέλικτα πρότυπα μάθησης που να λαμβάνουν υπόψη τη μνήμη και τη δέσμευση των διαφορετικών γενεών, να επιτρέπουν χρόνο για αυθόρμητες προφορικές συζητήσεις.

Υπενθύμιση: Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο διοργάνωσης τοπικών εκδηλώσεων φιλικών προς την ηλικία, ειδικά για τους ηλικιωμένους στην ύπαιθρο, ανατρέξτε στην ιστοσελίδα:

Εργαλειοθήκη # 1. Μια εργαλειοθήκη για εκπαιδευτές που διοργανώνουν εργαστήρια για ηλικιωμένους της υπαίθρου με θέματα βιώσιμης και πράσινης οικιακής οικονομίας έχει ως στόχο να υποστηρίξει τους ενδιαφερόμενους και τους εκπαιδευτές με συστάσεις και εργαλεία για τη διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων με ηλικιωμένους της υπαίθρου. Περιλαμβάνει δομές και σχέδια εκδηλώσεων, υποδείγματα αξιολόγησης και ερωτηματολόγια, οδηγίες για τον τρόπο αλληλεπίδρασης με τους ηλικιωμένους και τον τρόπο χρήσης του διδακτικού υλικού που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Πακέτου Εργασίας 4.1 για δραστηριότητες εργαστηρίων.

4.1 Ενημερωτικές συνεδρίες

Αυτά είναι τα θέματα που θα πρέπει να εξετάσετε κατά την πρώτη σας συνάντηση, προκειμένου να ενημερώσετε σωστά τους ηλικιωμένους και τους νέους σπουδαστές σχετικά με τη διαγενεακή εκπαίδευση που προσφέρεται.

1. Εξηγήστε τον στόχο της εκπαιδευτικής συνάντησης και γιατί χρησιμοποιείται μια προσέγγιση διαγενεακής μάθησης.
2. Μοιραστείτε τι περιμένετε από τους "μαθητές" και τι μπορούν να περιμένουν από εσάς και την εκπαίδευση.
3. Εξηγήστε το θέμα βιωσιμότητας που θέλετε να συζητήσετε κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας και συζητήστε με τους συμμετέχοντες τι θα ήθελαν να κάνουν.
4. Συμφωνήστε μαζί με τους μαθητές τα επόμενα βήματα, το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του περιγράμματος της δραστηριότητας και τα υλικά που πρέπει να προετοιμάσουν για τη δραστηριότητα.
5. Εξηγήστε τα αναμενόμενα αποτελέσματα της συνεδρίας και διαχειριστείτε τις προσδοκίες.
6. Αφήστε αρκετό χρόνο για συζητήσεις σε κάθε βήμα και βεβαιωθείτε ότι υπάρχει αρκετός χρόνος για απολογισμό και συζήτηση στο τέλος της εκδήλωσης.

Θα πρέπει να επιδιώξετε να κάνετε μια σύντομη ενημέρωση με κάθε μια από τις ομάδες που συμμετέχουν.

Αφιερώστε τα τελευταία δέκα λεπτά της δραστηριότητας για να συζητήσετε τις εντυπώσεις τους από τη διαγενεακή κατάρτιση σε πράσινα θέματα που τους βγήκε γενικά και πώς αισθάνονται γι' αυτήν.

Χρησιμοποιήστε τις ερωτήσεις που αναφέρονται παρακάτω για να συζητήσετε πώς οι μαθητές βίωσαν τη δραστηριότητα.

- Θεωρούν ότι η κατάρτιση επηρέασε την προθυμία τους να συμβάλουν σε θέματα πράσινων πόλεων και αειφορίας;
- Νιώθουν οι ηλικιωμένοι/νέοι ότι γνωρίζουν περισσότερα για τα πράσινα θέματα που συζητήσαν μαζί;
- Έμαθαν οι μαθητές κάτι για τη σημασία του διαλόγου μεταξύ των γενεών;
- Πώς αισθάνθηκαν οι διεθνείς φοιτητές μετά τη διευκόλυνση της δραστηριότητας στην τάξη;
- Τι έμαθαν οι μικρότεροι μαθητές για τις απόψεις των μεγαλύτερων συμμαθητών τους μέσω αυτής της δραστηριότητας και το αντίστροφο;
- Ποια είναι η άποψή τους σχετικά με τη συζήτηση με κάποιον από μια διαφορετική γενιά;

Σημαντικό: διαδώστε την έρευνα εξόδου CHANGERS 2.0 για την καλύτερη κατανόηση της μάθησης και της ανάγκης για βελτιώσεις. Ανατρέξτε στην Εργαλειοθήκη #1 για ένα υπόδειγμα.

Επίσης, ζητήστε από άλλους εκπαιδευτές που παρακολουθούν την εκπαίδευση ή διοργανώνουν εκδηλώσεις να ανταλλάξουν τις εντυπώσεις τους και να λάβουν ανατροφοδότηση από αυτόν/αυτήν μετά το πέρας της δραστηριότητας. Τυπικές ερωτήσεις προς συζήτηση είναι οι εξής:

- Επιτεύχθηκαν οι μαθησιακοί στόχοι που συζητήθηκαν εκ των προτέρων;
- Πώς πήγε η υλικοτεχνική προετοιμασία;
- Θα ενδιαφερόταν το σχολείο να επαναλάβει μια άλλη διαγενεακή δραστηριότητα;
- Τι θα άλλαζαν και πώς μπορούν να βελτιωθούν το πρόγραμμα και το υλικό;

Μην ξεχάσετε να συμπεριλάβετε μια μικρή ζώνη για την αναγνώριση και τον εορτασμό των συνεισφορών των συμμετεχόντων από διαφορετικές γενιές. Η αναγνώριση των προσπαθειών και των επιτευγμάτων των συμμετεχόντων ενισχύει τη δέσμευσή τους και παρακινεί τη συνέχιση της συμμετοχής τους σε διαγενεακές εκδηλώσεις πράσινης κατάρτισης. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την απονομή πιστοποιητικών, μικρά αναμνηστικά δώρα, βραβεία, δημόσιες αναγνωρίσεις ή εορταστικές εκδηλώσεις.

4.2 Εργαλεία δραστηριότητας

Η παρούσα ενότητα παρέχει ορισμένα πρακτικά παραδείγματα εργαλείων, παιχνιδιών και δραστηριοτήτων σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς χώρους που μπορούν να διευκολύνουν τη συμμετοχή των γενεών σε ένα πιο ανεπίσημο περιβάλλον. Παρουσιάζουμε στους εταίρους, τους εκπαιδευτές, τις οργανώσεις ηλικιωμένων και τους δήμους μερικούς πιθανούς πόρους που μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να προσεγγίσουν τόσο τους ηλικιωμένους όσο και τους νέους - παρακινώντας τους αρκετά να συμμετάσχουν, δεδομένου ότι αυτό είναι συχνά ένα δύσκολο έργο που απαιτεί μεγαλύτερη προσπάθεια.

Παιχνίδια μνήμης

Παίξτε μαζί παιχνίδια μνήμης, όπως παιχνίδια αντιστοίχισης ζευγαριών ή παιχνίδια γνώσεων που προκαλούν τους συμμετέχοντες να ανακαλέσουν γεγονότα, γεγονότα ή προσωπικές αναμνήσεις. Αυτό προάγει τη γνωστική διέγερση και ενθαρρύνει το δέσιμο μεταξύ των γενεών μέσω κοινών εμπειριών.

Επιτραπέζια παιχνίδια και παιχνίδια καρτών

Ασχοληθείτε με επιτραπέζια παιχνίδια ή παιχνίδια καρτών που είναι κατάλληλα για διαφορετικές ηλικιακές ομάδες. Κλασικά παιχνίδια όπως το σκάκι, το Scrabble, το Uno ή παιχνίδια καρτών όπως το Rummy ή το Go Fish μπορούν να προσφέρουν ευχάριστες και διαδραστικές εμπειρίες που γεφυρώνουν τα χάσματα μεταξύ των γενεών και προωθούν τον φιλικό ανταγωνισμό.

Δραστηριότητες αφήγησης

Ενθαρρύνετε τους ηλικιωμένους και τους νέους να μοιραστούν ιστορίες μεταξύ τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει συνεδρίες αφήγησης όπου οι ηλικιωμένοι αφηγούνται τις παιδικές τους εμπειρίες, την οικογενειακή ιστορία ή τις πολιτιστικές τους παραδόσεις. Ομοίως, οι νέοι μπορούν να μοιραστούν τις δικές τους ιστορίες, εμπειρίες ή φανταστικές ιστορίες, προωθώντας την αμοιβαία κατανόηση και ενισχύοντας τον δεσμό μεταξύ των γενεών.

Τέχνες και χειροτεχνία

Ασχοληθείτε με καλλιτεχνικές και χειροτεχνικές δραστηριότητες που επιτρέπουν στους ηλικιωμένους και τους νέους να δημιουργήσουν κάτι μαζί. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ζωγραφική, σχέδιο, πλέξιμο ή χειροποίητες κατασκευές. Τέτοιες δραστηριότητες προωθούν τη δημιουργικότητα, την αμοιβαία μάθηση και την ανταλλαγή δεξιοτήτων και γνώσεων μεταξύ των γενεών.

Μαγειρική και ψήσιμο

Εμπλέξτε ηλικιωμένους και νέους σε συνεδρίες μαγειρικής ή ψησίματος. Μπορούν να ετοιμάσουν μαζί οικογενειακές συνταγές, να μοιραστούν συμβουλές μαγειρικής ή να πειραματιστούν με νέα πιάτα. Αυτό όχι μόνο προάγει το δέσιμο των γενεών, αλλά βοηθά επίσης στη μεταβίβαση των μαγειρικών παραδόσεων και δεξιοτήτων και επιτρέπει σε όλους να συζητήσουν για τη βιωσιμότητα.

Παζλ και παιχνίδια μυαλού

Λύστε γρίφους ή σπαζοκεφαλίες ως ομαδική δραστηριότητα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει παζλ, σταυρόλεξα ή γρίφους. Τέτοιες δραστηριότητες τονώνουν τις γνωστικές ικανότητες, ενθαρρύνουν την ομαδική εργασία και παρέχουν ευκαιρίες στους ηλικιωμένους και τους νέους να αλληλοϋποστηρίζονται.

Μουσική και Χορός

Συμμετέχετε σε μουσικές και χορευτικές δραστηριότητες που καλύπτουν διαφορετικές γενιές. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την ακρόαση και συζήτηση μουσικής από διαφορετικές εποχές, τη διδασκαλία παραδοσιακών χορών ή ακόμη και την εκμάθηση μουσικών οργάνων από κοινού. Η μουσική και ο χορός προάγουν την αυτοέκφραση, τη δημιουργικότητα και την πολιτιστική εκτίμηση.

Περιπέτειες σε εξωτερικούς χώρους

Σχεδιάστε περιπέτειες σε εξωτερικούς χώρους που ενθαρρύνουν τη σωματική δραστηριότητα και την εξερεύνηση. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει περιπάτους στη φύση, κηπουρική, παρατήρηση πουλιών ή διοργάνωση πικνίκ. Αυτές οι δραστηριότητες παρέχουν ευκαιρίες για κοινές εμπειρίες, ενισχύοντας την αίσθηση σύνδεσης με τη φύση και προωθώντας τον ενεργό τρόπο ζωής. Δώστε προσοχή στους συμμετέχοντες με μειωμένη κινητικότητα.

Κοινοτικός Κήπος

Δημιουργήστε έναν κοινοτικό κήπο όπου ηλικιωμένοι και νέοι θα μπορούν να εργάζονται δίπλα-δίπλα για την καλλιέργεια βιολογικών προϊόντων. Η δραστηριότητα αυτή προωθεί βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, την ανταλλαγή γνώσεων σχετικά με τις τεχνικές κηπουρικής και τη σημασία των τροφίμων που προέρχονται από την τοπική αγορά.

Εργαστήρια για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Διοργάνωση εργαστηρίων για την ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση ενέργειας. Οι ηλικιωμένοι μπορούν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους σε πρακτικές βιώσιμης ενέργειας, ενώ οι νέοι μπορούν να συνεισφέρουν τις γνώσεις τους σχετικά με τις τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι συμμετέχοντες μπορούν να μάθουν, μεταξύ άλλων, για τις συνήθειες εξοικονόμησης ενέργειας, τους ηλιακούς συλλέκτες, τις ενεργειακά αποδοτικές συσκευές και τα οφέλη από τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.

Περίπατοι στη φύση και προστασία της φύσης Οργανώστε περιπάτους στη φύση ή πεζοπορίες με οδηγό σε τοπικές φυσικές περιοχές. Οι ηλικιωμένοι μπορούν να δώσουν πληροφορίες για την ιστορία και τη βιοποικιλότητα της περιοχής, ενώ οι νέοι μπορούν να αναδείξουν τη σημασία της διατήρησης και της προστασίας του περιβάλλοντος. Οι συμμετέχοντες μπορούν να συμμετάσχουν σε συζητήσεις σχετικά με τη διατήρηση των οικοσυστημάτων, των ενδιαιτημάτων της άγριας ζωής και του ρόλου του βιώσιμου τουρισμού.

Πρωτοβουλίες ανακύκλωσης και διαχείρισης αποβλήτων Συνεργασία σε έργα ανακύκλωσης και διαχείρισης αποβλήτων. Οι ηλικιωμένοι μπορούν να μοιραστούν την κατανόησή τους για τις παραδοσιακές πρακτικές μείωσης των αποβλήτων, ενώ οι νέοι μπορούν να συνεισφέρουν τις γνώσεις τους για τις σύγχρονες τεχνικές ανακύκλωσης. Μαζί, μπορούν να οργανώσουν εκστρατείες ανακύκλωσης, να εφαρμόσουν προγράμματα κομποστοποίησης και να εκπαιδεύσουν την κοινότητα σε στρατηγικές μείωσης των αποβλήτων.

Παραδοσιακές τέχνες και δεξιότητες Ενθαρρύνετε τους ηλικιωμένους να μοιραστούν τις παραδοσιακές τέχνες και δεξιότητές τους που σχετίζονται με βιώσιμες πρακτικές. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει

δραστηριότητες όπως η υφαντική, η κεραμική, η καλαθοπλεκτική ή η ξυλουργική, χρησιμοποιώντας τοπικά και φιλικά προς το περιβάλλον υλικά. Οι νέοι μπορούν να μάθουν από τους ηλικιωμένους, διατηρώντας την πολιτιστική κληρονομιά και εξερευνώντας παράλληλα βιώσιμες μεθόδους παραγωγής.

Εκστρατείες για τη διατήρηση του νερού Ανάπτυξη εκστρατειών για τη διατήρηση και τη διαχείριση του νερού. Οι ηλικιωμένοι μπορούν να συζητήσουν τις παραδοσιακές τεχνικές εξοικονόμησης νερού και τις τοπικές πηγές νερού, ενώ οι νέοι μπορούν να παρουσιάσουν τις σύγχρονες τεχνολογίες εξοικονόμησης νερού. Μαζί, μπορούν να οργανώσουν εργαστήρια, να δημιουργήσουν εκπαιδευτικό υλικό και να προωθήσουν την υπεύθυνη χρήση του νερού στην κοινότητα.

Περιβαλλοντική τέχνη και τοιχογραφίες Συνεργαστείτε για τη δημιουργία περιβαλλοντικής τέχνης και τοιχογραφιών σε δημόσιους χώρους. Οι ηλικιωμένοι μπορούν να συνεισφέρουν τις καλλιτεχνικές τους δεξιότητες και τις γνώσεις τους σε παραδοσιακές μορφές τέχνης, ενώ οι νέοι μπορούν να εισάγουν σύγχρονες τεχνικές και θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα. Τα έργα τέχνης μπορούν να χρησιμεύσουν ως οπτική υπενθύμιση της σημασίας της προστασίας του περιβάλλοντος.

Οι εκπαιδευτές μπορούν να ανατρέξουν στην ενότητα "**Εργαλεία δραστηριοτήτων**" στο κεφάλαιο 5, όπου παρουσιάζονται συγκεκριμένες δραστηριότητες που χρησιμοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος. Αυτά τα πρακτικά εργαλεία περιλαμβάνουν παραδείγματα παιχνιδιών με κάρτες, επιτραπέζια και κόμικς που μπορούν να εμπνεύσουν τους συντονιστές και τους ηλικιωμένους που σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν τη διαγενεακή μάθηση στις δραστηριότητές τους.

4.3 Αξιολόγηση

Εξακολουθεί να είναι σημαντικό οι εκπαιδευτές να αξιολογούν την εφαρμογή του προγράμματος κατάρτισης κατά τη διάρκεια και μετά από ένα εκπαιδευτικό γεγονός - τόσο όσον αφορά την υλικοτεχνική υποδομή μάθησης, τη διαδικασία, τα αποτελέσματα και την ανατροφοδότηση που λαμβάνουν. Η παρούσα ενότητα προσφέρει μια πρόταση για την αξιολόγηση κάθε διαγενεακού προγράμματος, η οποία λαμβάνει επίσης υπόψη τον φόρτο εργασίας των εκπαιδευτών.

Τα βασικά στοιχεία που θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι εκπαιδευτές που υλοποιούν το διαγενεακό πρόγραμμα για μια βασική αξιολόγηση του προγράμματος είναι τα εξής:²

- a) Συνεχής αξιολόγηση από τον εκπαιδευτικό κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των διαφόρων συνεδριών- η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών- ο βαθμός στον οποίο οι δραστηριότητες συνδέονται με το πρόγραμμα σπουδών- οι αλλαγές που εισάγονται πριν ή κατά τη διάρκεια των συνεδριών, η διάθεση της τάξης, η συμμετοχή των μαθητών αν τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται λειτουργούν, κ.λπ.
- b) Συνεχής αξιολόγηση κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτικών συναντήσεων, η οποία επιτρέπει τον αμοιβαίο προβληματισμό σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία ή τη συνολική κατεύθυνση της προηγούμενης συνεδρίας.

² Sharing Childhood 2 (2018). Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή προγραμμάτων διαγενεακής μάθησης με βάση τις εμπειρίες του έργου SACHI 2.

https://gifes.uib.eu/digitalAssets/560/560338_SACHI2_OII-Guidelines_ENGxx.pdf

- c) Αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίου στο τέλος του εκπαιδευτικού προγράμματος της ικανοποίησης και του προβληματισμού των νέων και των ηλικιωμένων σχετικά με το εκπαιδευτικό γεγονός. Αυτό θα έδινε μια ένδειξη της συνολικής ικανοποίησης από την κατάρτιση, των προβληματισμών σχετικά με το τι έμαθαν ή τι θα ήθελαν να μάθουν περισσότερο, των αντιληπτών δυνατών και αδύνατων σημείων της κατάρτισης και του τρόπου με τον οποίο συνέβαλαν προσωπικά ή θα ήθελαν να συμβάλουν περαιτέρω. Ένα υπόδειγμα της έρευνας εξόδου που χρησιμοποιήθηκε στην πιλοτική κατάρτιση του έργου CHANGERS 2.0 μπορεί να βρεθεί στην **Εργαλειοθήκη #1**.
- d) Ανάλυση των αλλαγών στις στάσεις των συμμετεχόντων, προκειμένου να εντοπιστούν οι αλλαγές που μπορεί να επήλθαν χάρη στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των νέων και των ηλικιωμένων.

5.

Περαιτέρω ανάγνωση και εργαλεία δραστηριότητας

5. Περαιτέρω ανάγνωση και εργαλεία δραστηριοτήτων

Εικόνα από Freepik.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα σχετικά με την οργάνωση δραστηριοτήτων διαγενεακής μάθησης για ηλικιωμένους;

Αυτό το κεφάλαιο προσφέρει την ευκαιρία στους εταίρους του έργου, τις οργανώσεις ηλικιωμένων και τους δήμους να μάθουν περισσότερα για τη διδασκαλία των ηλικιωμένων σε θέματα πράσινου και βιώσιμου νοικοκυριού σε τοπικό επίπεδο και τη χρήση προσεγγίσεων διαγενεακής μάθησης. Εκτός από τους πόρους που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου CHANGERS 2.0, τα ακόλουθα αποτελούν πηγές εξωτερικών πόρων που αναπτύχθηκαν από συναφή συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα και πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην αύξηση και την προώθηση ευκαιριών μάθησης για ενήλικες και ηλικιωμένους μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων διαγενεακής κατάρτισης προς την κατεύθυνση της αειφορίας.

5.1 Εξωτερικοί πόροι και ιστότοποι

- SMALEI - Βιώσιμος Πίνακας για εκπαιδευτικά ιδρύματα ενηλίκων
<https://eaea.org/our-work/projects/sustainability-matrix-for-ale-institutions-smalei/>
- Seniors for Education
<https://seniorsforeducation.eu/>
- Dreamlike Neighbourhood - Οι ηλικιωμένοι δημιουργούν ουσιαστικές συνδέσεις στις κοινότητές τους.
<https://www.dreamlike-neighbourhood.eu/>
- Σχέδιο TALE - Μετασχηματισμός της Εκπαίδευσης Ενηλίκων για την Πράσινη Μετάβαση

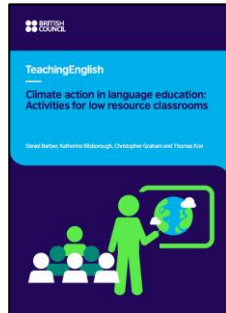
- <https://kansanvalistusseura.fi/en/hankkeet/tale/>
- TSITour - Κατάρτιση για την κοινωνική ένταξη στον τουρισμό, με τη συμμετοχή ηλικιωμένων ως τοπικών αφηγητών για την τουριστική βιομηχανία
<https://tsitour.eu/>
- SEN4CE - Ηλικιωμένοι για την κυκλική οικονομία
<https://sen4ce.eu/>
- Πράσινο Erasmus
<https://www.greenerasmus.org/>
- EPALe - Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη
<https://epale.ec.europa.eu/en>

5.2 Εξωτερικές κατευθυντήριες γραμμές και εργαλειοθήκες

Ορισμένα άλλα εξαιρετικά εργαλεία και κατευθυντήριες γραμμές είναι διαθέσιμα από άλλους εξωτερικούς πόρους. Ορισμένες από τις ακόλουθες δημοσιεύσεις μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά στην οργάνωση στοχευμένων διαγενεακών προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται περισσότερο στις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες και το κοινό σας.

Δράση για το κλίμα στη γλωσσική εκπαίδευση
Δραστηριότητες για τάξεις με χαμηλούς πόρους.

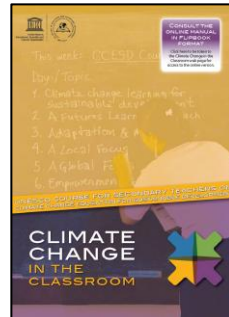
Βρετανικό Συμβούλιο (2024).

Η κλιματική αλλαγή στην τάξη: για την
εκπαίδευση στην κλιματική αλλαγή για την

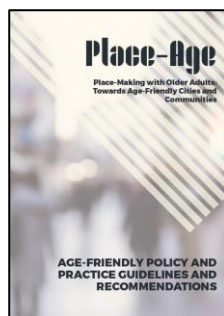
αιιφόρο ανάπτυξη.

UNESCO (2013).

Διαμόρφωση τύπου με ηλικιωμένους: Προς
πόλεις και κοινότητες φιλικές προς την ηλικία.

PLACE-AGE (2019).

Βιώσιμες πόλεις με έξυπνη διαχείριση των
ανθρώπων. Βιώσιμες και έξυπνες πόλεις για

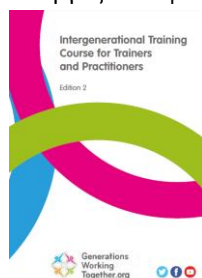
όλες τις ηλικίες.

Ηνωμένα Έθνη (2020).

Διαγενεακή εκπαίδευση για εκπαιδευτές και
επαγγελματίες. Έκδοση 2.

Γενιές που εργάζονται μαζί (2019).

Γενιές που εργάζονται μαζί. Μάθηση μέσω της
διαγενεακής πρακτικής.

Generations Working Together (2013).

Ενίσχυση της δια βίου μάθησης μέσω της
διαγενεακής μάθησης.

Συνεργασία Erasmus+ 60 p.

Συνεργασία Erasmus+ 60 p (2023).

Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή
προγραμμάτων διαγενεακής μάθησης με βάση

τις εμπειρίες του έργου SACHI 2.

"Sharing Childhood 2" (2018).

Φέρνοντας κοντά ηλικιωμένους και παιδιά στην κοινότητα. ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΔΙΑΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Families Canada (2020).

Μαζί ηλικιωμένοι και νέοι - Μια διαγενεακή προσέγγιση: Για τους διδάσκοντες και τους υπεύθυνους ανάπτυξης μαθημάτων. Κοινοπραξία TOY-PLUS (2018)

Εικόνα από Freepik

5.3 Δραστηριότητα C.H.A.N.G.E.R.S-2.0 Εργαλεία

Στα παραρτήματα που ακολουθούν, μπορείτε να βρείτε συγκεκριμένες δραστηριότητες που χρησιμοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση του πιλοτικού σχεδίου. Αυτά τα πρακτικά διαγενεακά εργαλεία προορίζονται να εμπνεύσουν τους διευκολυντές και τους εκπαιδευτές που θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν διαγενεακές προσεγγίσεις για την κατάρτιση ηλικιωμένων της υπαίθρου.

Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα εργαλείων και παιχνιδιών που μπορούν να διευκολύνουν τη συμμετοχή των γενεών σε ένα πιο ανεπίσημο περιβάλλον:

5.3.1 Παιχνίδια χαρτογράφησης καρτών

Παιχνίδι χαρτογράφησης ιδεών για τα εμπόδια και τις λύσεις της πράσινης πόλης (PiM)

ΌΝΟΜΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	
CONTEXT	Η κλιματική αλλαγή συμβαίνει. Οι επιπτώσεις προβλέπεται να γίνουν όλο και πιο σοβαρές σε όλο τον κόσμο. Οι ηλικιωμένοι και οι νέοι μπορούν επίσης να συμμετάσχουν στα ζητήματα που είναι και θα πλήξουν στο εγγύς μέλλον και είναι σημαντικό να ακουστούν οι απόψεις και οι ιδέες τους, ενώ παράλληλα να τους φέρουμε μαζί μας για ουσιαστική αλλαγή.
ΣΤΟΧΟΙ	Χαρτογράφηση των εμποδίων για μια πιο βιώσιμη ζωή, γέννηση ιδεών για πιο πράσινες πόλεις, ομαδοποίηση αυτών των ιδεών και επεξεργασία τους. Η δραστηριότητα αυτή βοηθά τους συμμετέχοντες των διαφόρων γενεών να εντοπίσουν, να επεξεργαστούν και να χαρτογραφήσουν λύσεις για πράσινες πόλεις που θα οδηγήσουν την κοινότητα προς ένα πιο βιώσιμο μέλλον.³
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ	▪ Πίνακας καρφίτσων ή flip chart, ▪ κάρτες παρουσίασης για καταίγισμο ιδεών, ▪ κάρτες για τον καθορισμό κατηγοριών, ▪ πράσινες/κίτρινες/πορτοκαλί αυτοκόλλητες κάρτες για τα επίπεδα ιεράρχησης.
ΠΩΣ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΕΤΕ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	1) (05 λεπτά) Παρουσιάστε τον εαυτό σας- εξηγήστε τους στόχους του παιχνιδιού- ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να σκεφτεί πιθανά εμπόδια και λύσεις για μια πιο πράσινη κοινότητα και μια πιο βιώσιμη πόλη. 2) (15 λεπτά) Δίνεται χρόνος στους συμμετέχοντες να κάνουν καταίγισμο ιδεών πάνω στις οποίες θέλουν να εργαστούν και τους ζητείται να αποτυπώσουν την ιδέα τους με μερικές σημειώσεις σε μια αυτοκόλλητη κάρτα: στην μπροστινή πλευρά γράφουν μια ουσιαστική λέξη-κλειδί που αντιπροσωπεύει την ιδέα. Στην πίσω όψη περιγράφουν την ιδέα σε max. 3 προτάσεις, ορίζουν μια ομάδα-στόχο (με..., για...) και γράφουν το όνομά τους. 3) (05 λεπτά για κάθε συμμετέχοντα) Ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να συστηθεί και να παρουσιάσει τις προτάσεις του για τη χαρτογράφηση. Οι ιδέες θα συγκεντρωθούν σε ένα flip chart από τον Εκπαιδευτή και θα ομαδοποιηθούν σύμφωνα με τα αναδυόμενα θέματα.

³ Προσαρμοσμένο από το "Toolkit for Practitioners Engaging older people in creating an age-friendly environment" (Εργαλειοθήκη για επαγγελματίες που εμπλέκουν τους ηλικιωμένους στη δημιουργία ενός φιλικού προς την ηλικία περιβάλλοντος) - ένα πνευματικό αποτέλεσμα που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου Mobility Scouts του Erasmus+. Συμμετοχή των ηλικιωμένων στη δημιουργία ενός φιλικού προς την ηλικία περιβάλλοντος. <http://www.mobility-scouts.eu/wp-content/uploads/2018/05/Toolkit.pdf>

	4) (30 λεπτά). Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να αρχίσουν να σκέφτονται συγκεκριμένα θέματα/λύσεις που προτείνονται από όλους και να βρουν άλλα άτομα που θέλουν να εργαστούν πάνω στην ίδια ιδέα και έργο. Ζητείται από τους ανθρώπους να συγκεντρώσουν μαζί τις ιδέες και να βρουν μέλη της ομάδας. Αυτό γίνεται σε ανεπίσημο περιβάλλον κατά τη διάρκεια ενός διαλείμματος. Έτσι, οι άνθρωποι μπορούν να μπουν πιο εύκολα σε συζήτηση και να ελέγξουν διαφορετικά πιθανά μέλη της ομάδας. 5) (15 λεπτά) Καταιγισμός ιδεών σε μικρές ομάδες εστίασης σχετικά με τα εμπόδια/προτάσεις που συλλέχθηκαν και εξεύρεση συναίνεσης σχετικά με τους συγκεκριμένους τομείς που πρέπει να επεξεργαστούν περαιτέρω. Οι ιδέες πρέπει να σημειωθούν σε αυτοκόλλητες σημειώσεις και σε ένα flip chart από τον εκπαιδευτή και να ομαδοποιηθούν σύμφωνα με τα αναδυόμενα θέματα. 6) (10 λεπτά) Ο εκπαιδευτής συνοψίζει τα κύρια εμπόδια και τις λύσεις που εντοπίστηκαν. 7) (15 λεπτά) Μετά από ένα σύντομο διάλειμμα και χρόνο συζήτησης, οι ομάδες καθορίζονται με τη βοήθεια του εκπαιδευτή για να κάνουν καταιγισμό ιδεών σχετικά με 2 πιθανές λύσεις για κάθε εμπόδιο που εντοπίστηκε με βάση τις συζητήσεις της ομάδας. 8) (10 λεπτά για κάθε ομάδα). Συγκεντρωθείτε εκ νέου στην ολομέλεια με κάθε ομάδα να αναφέρει τις προτεινόμενες λύσεις που εντοπίστηκαν. Εύρεση συναίνεσης επί των συμφωνημένων προτεινόμενων λύσεων. 9) (10 λεπτά) Σχέδιο συστάσεων πολιτικής για τους τοπικούς φορείς λήψης αποφάσεων. Ο) (05 λεπτά) Συμφωνία για τα επόμενα βήματα και συναντήσεις για να συζητηθεί η περαιτέρω πορεία.
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ & ΚΟΛΠΑ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΌΝΟΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	190 λεπτά ▪ Η δραστηριότητα μπορεί να χωριστεί σε δύο διαφορετικές συνεδρίες ή ημέρες εργαστηρίου, ώστε οι άνθρωποι να έχουν περισσότερο χρόνο για να σκεφτούν τις ιδέες που θέλουν να επεξεργαστούν. ▪ Οι ομάδες έργου δεν πρέπει να συγκροτούνται μόνο με βάση τις ιδέες, αλλά είναι επίσης σημαντικό τα μέλη της ομάδας να τα πηγαίνουν καλά μαζί. Γι' αυτό το λόγο ένα ανεπίσημο περιβάλλον (διάλειμμα) προσφέρει τη δυνατότητα να "τσεκάρετε" τα πιθανά μέλη της ομάδας.

Παιχνίδια αναζήτησης λέξεων (CAM)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Απορρίμματα

Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε τις λέξεις που
είναι κρυμμένες στο παζλ;

Μ Ρ Ρ Λ Μ Γ Γ Η Λ Ο Χ Υ Σ Γ Υ
 Α Υ Α Λ Π Ο Ρ Ο Ι Π Ε Ο Π Ω Χ
 Α Ν Α Κ Υ Κ Λ Ω Σ Η Α Ρ Η Γ Ω
 Τ Τ Ρ Σ Μ Ο Ο Γ Ι Κ Α Μ Κ Χ Μ
 Α Υ Ο Ν Μ Γ Μ Γ Λ Ω Ν Ε Σ Χ Α
 Κ Υ Μ Κ Σ Ν Α Π Ι Μ Α Ι Γ Χ Τ
 Ν Υ Α Χ Η Ρ Ω Υ Π Τ Κ Ω Κ Ν Ε
 Ω Ν Κ Ε Π Ο Ε Χ Σ Υ Υ Σ Ν Χ Ρ
 Ω Χ Ω Χ Γ Κ Υ Κ Λ Ι Κ Η Γ Α Η
 Ι Ρ Λ Λ Χ Χ Χ Ε Ρ Ν Λ Ε Υ Ρ Υ
 Π Λ Α Σ Τ Ι Κ Ο Μ Σ Ω Υ Α Τ Κ
 Γ Ι Ι Γ Μ Ω Π Υ Η Λ Σ Ι Λ Ι Μ
 Α Υ Σ Ε Ν Μ Λ Ρ Λ Σ Η Γ Ι Γ Α
 Τ Μ Τ Μ Σ Π Τ Ο Ν Μ Ε Ω Ι Τ Χ
 Α Ω Π Μ Χ Ε Μ Ν Α Ο Υ Ρ Ο Σ Γ

ΚΥΚΛΙΚΗ
(ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ)

ΧΑΡΤΙ

ΠΟΡΟΙ

ΠΛΑΣΤΙΚΟ

ΓΥΑΛΙ

ΧΩΜΑΤΕΡΗ

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

WWW.CHANGERS2.EU

Απορρίμματα

Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε και τις
7 λέξεις που είναι
κρυμμένες στο παζλ;

Μ	Ρ	Ρ	Λ	Μ	Γ	Γ	Η	Λ	Ο	Χ	Υ	Σ	Γ	Υ
Α	Υ	Α	Λ	Π	Ο	Ρ	Ο	Ι	Π	Ε	Ο	Π	Ω	Χ
Α	Ν	Α	Κ	Υ	Κ	Λ	Ω	Σ	Η	Α	Ρ	Η	Γ	Ω
Τ	Τ	Ρ	Σ	Μ	Ο	Ο	Γ	Ι	Κ	Α	Μ	Κ	Χ	Μ
Α	Υ	Ο	Ν	Μ	Γ	Μ	Γ	Λ	Ω	Ν	Ε	Σ	Χ	Α
Κ	Υ	Μ	Κ	Σ	Ν	Α	Π	Ι	Μ	Α	Ι	Γ	Χ	Τ
Ν	Υ	Α	Χ	Η	Ρ	Ω	Υ	Π	Τ	Κ	Ω	Κ	Ν	Ε
Ω	Ν	Κ	Ε	Π	Ο	Ε	Χ	Σ	Υ	Υ	Σ	Ν	Χ	Ρ
Ω	Χ	Ω	Χ	Γ	Κ	Υ	Κ	Λ	Ι	Κ	Η	Γ	Α	Η
Ι	Ρ	Λ	Λ	Χ	Χ	Χ	Ε	Ρ	Ν	Λ	Ε	Υ	Ρ	Υ
Π	Λ	Α	Σ	Τ	Ι	Κ	Ο	Μ	Σ	Ω	Υ	Α	Τ	Κ
Γ	Ι	Ι	Γ	Μ	Ω	Π	Υ	Η	Λ	Σ	Ι	Λ	Ι	Μ
Α	Υ	Σ	Ε	Ν	Μ	Λ	Ρ	Λ	Σ	Η	Γ	Ι	Γ	Α
Τ	Μ	Τ	Μ	Σ	Π	Τ	Ο	Ν	Μ	Ε	Ω	Ι	Τ	Χ
Α	Ω	Π	Μ	Χ	Ε	Μ	Ν	Α	Ο	Υ	Ρ	Ο	Σ	Γ

Απορρίμματα

Αναζήτηση λέξεων

Λύση

Κ	Τ	Ι	Η	Γ	Ο	Κ	Κ	Η	Τ	Ο	Γ	Λ	Γ	Λ
Σ	Τ	Ι	Γ	Π	Ο	Ρ	Ο	Ι	Η	Χ	Ο	Ο	Μ	Χ
Α	Ν	Α	Κ	Υ	Κ	Λ	Ω	Σ	Η	Κ	Ε	Σ	Τ	Ω
Ρ	Σ	Ο	Τ	Α	Τ	Χ	Υ	Σ	Ω	Χ	Μ	Μ	Ρ	Μ
Ρ	Λ	Μ	Γ	Γ	Η	Λ	Ο	Χ	Υ	Σ	Ε	Γ	Υ	Α
Α	Υ	Α	Λ	Π	Ε	Ο	Π	Ω	Α	Ρ	Ι	Η	Γ	Τ
Τ	Τ	Ρ	Σ	Μ	Ο	Ο	Γ	Ι	Κ	Κ	Ω	Χ	Α	Ε
Υ	Ο	Ν	Μ	Γ	Μ	Γ	Λ	Ω	Σ	Χ	Σ	Κ	Χ	Ρ
Υ	Μ	Κ	Σ	Ν	Κ	Υ	Κ	Λ	Ι	Κ	Η	Γ	Α	Η
Α	Π	Ι	Μ	Γ	Χ	Ν	Υ	Α	Χ	Η	Ρ	Υ	Ρ	Ω
Π	Λ	Α	Σ	Τ	Ι	Κ	Ο	Υ	Π	Τ	Κ	Α	Τ	Ν
Ω	Ν	Κ	Ε	Π	Ο	Ε	Χ	Σ	Υ	Ν	Ω	Λ	Ι	Χ
Ω	Χ	Γ	Ι	Ρ	Λ	Λ	Χ	Χ	Χ	Ε	Ρ	Ι	Ν	Ε
Υ	Μ	Σ	Υ	Κ	Γ	Ι	Ι	Γ	Μ	Ω	Π	Υ	Η	Λ
Ι	Μ	Α	Υ	Σ	Ε	Ν	Μ	Λ	Ρ	Λ	Σ	Γ	Γ	Α

ΚΥΚΛΙΚΗ
(ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ)

ΧΑΡΤΙ

ΠΟΡΟΙ

ΠΛΑΣΤΙΚΟ

ΓΥΑΛΙ

ΧΩΜΑΤΕΡΗ

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Ανακαίνιση σπιτιού

Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε τις λέξεις που είναι κρυμμένες στο παζλ;

Η Θ Ο Ρ Η Ο Υ Τ Ν Κ Η Κ Ρ Τ Ο
Ψ Θ Σ Μ Μ Ε Κ Σ Σ Α Ε Ω Τ Ε Ν
Ν Σ Υ Υ Ο Π Κ Υ Ψ Τ Ε Λ Ε Ε Η
Ε Λ Κ Θ Ν Κ Ε Ε Τ Α Η Α Θ Ε Κ
Μ Δ Ο Ο Ω Ν Ε Υ Τ Ν Η Θ Η Ο Π
Ο Ι Μ Ψ Σ Ο Ε Τ Τ Α Ψ Ν Δ Ι Α
Η Λ Ε Α Η Ρ Ψ Ω Υ Λ Υ Υ Ρ Κ Ρ
Ψ Ε Δ Ψ Ψ Τ Ν Α Ω Ω Υ Ω Θ Ο Α
Η Ο Ο Τ Υ Ω Δ Κ Π Σ Ε Π Ε Ν Θ
Ο Ε Ε Κ Ε Α Ν Ε Σ Η Υ Τ Ρ Ο Υ
Υ Ο Ε Τ Η Ο Δ Τ Ν Τ Α Α Μ Μ Ρ
Α Π Ο Δ Ο Τ Ι Κ Ο Τ Η Τ Α Η Α
Σ Υ Σ Κ Ε Υ Ε Σ Ε Υ Ε Υ Ν Σ Ν
Λ Α Μ Π Τ Η Ρ Ε Σ Ν Π Ε Σ Η Ο
Θ Ε Ρ Μ Ο Κ Ρ Α Σ Τ Α Ο Η Π Θ

ΣΥΣΚΕΥΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

ΘΕΡΜΑΝΣΗ

ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ

ΨΥΞΗ

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ

ΜΟΝΩΣΗ

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

ΑΝΕΣΗ

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΑΡΑΘΥΡΑ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

WWW.CHANGERS2.EU

Ανακαίνιση σπιτιού

Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε και τις
11 λέξεις που είναι
κρυμμένες στο παζλ;

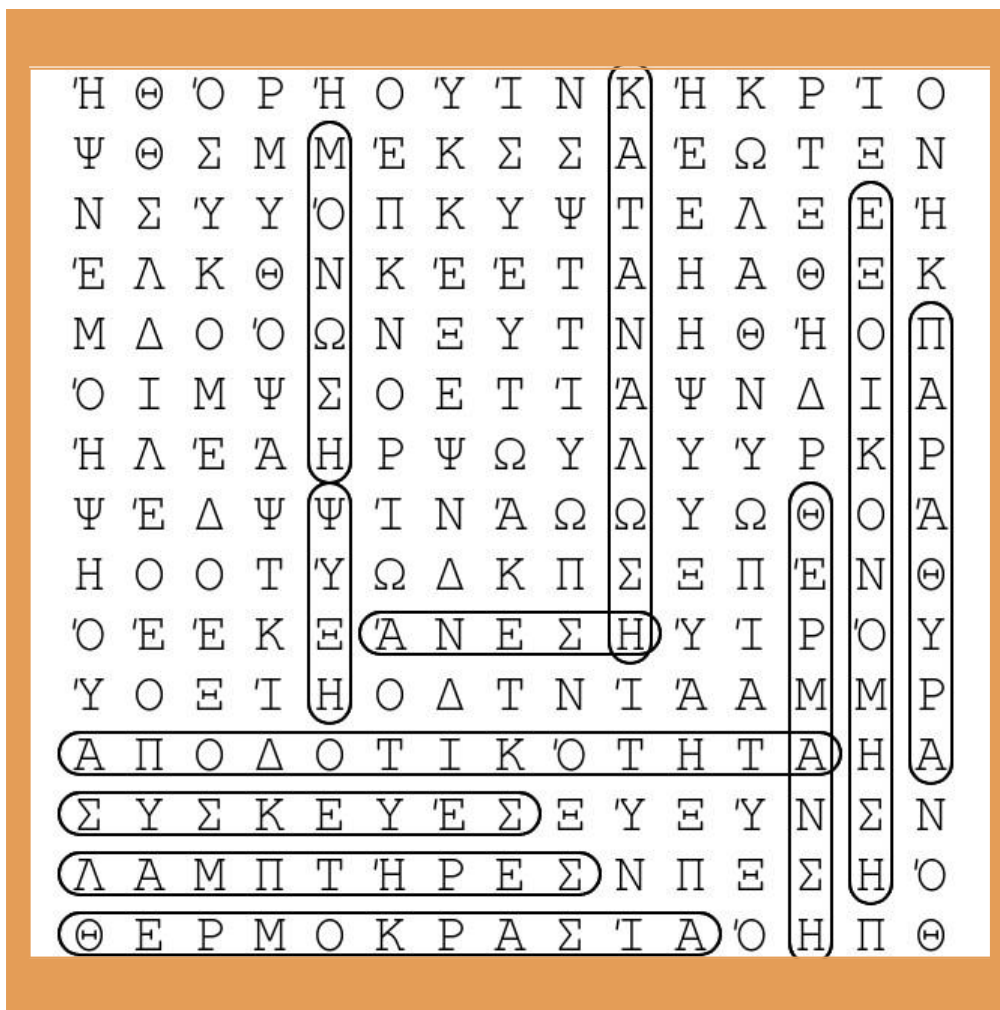
Η	Θ	Ο	Ρ	Η	Ο	Υ	Ι	Ν	Κ	Η	Κ	Ρ	Ι	Ο
Ψ	Θ	Σ	Μ	Μ	Ε	Κ	Σ	Σ	Α	Ε	Ω	Τ	Ε	Ν
Ν	Σ	Υ	Υ	Ο	Π	Κ	Υ	Ψ	Τ	Ε	Λ	Ε	Ε	Η
Ε	Λ	Κ	Θ	Ν	Κ	Ε	Ε	Τ	Α	Η	Α	Θ	Ε	Κ
Μ	Δ	Ο	Ο	Ω	Ν	Ε	Υ	Τ	Ν	Η	Θ	Η	Ο	Π
Ο	Ι	Μ	Ψ	Σ	Ο	Ε	Τ	Ι	Α	Ψ	Ν	Δ	Ι	Α
Η	Λ	Ε	Α	Η	Ρ	Ψ	Ω	Υ	Λ	Υ	Υ	Ρ	Κ	Ρ
Ψ	Ε	Δ	Ψ	Ψ	Ι	Ν	Α	Ω	Ω	Υ	Ω	Θ	Ο	Α
Η	Ο	Ο	Τ	Υ	Ω	Δ	Κ	Π	Σ	Ε	Π	Ε	Ν	Θ
Ο	Ε	Ε	Κ	Ε	Α	Ν	Ε	Σ	Η	Υ	Ι	Ρ	Ο	Υ
Υ	Ο	Ε	Ι	Η	Ο	Δ	Τ	Ν	Ι	Α	Α	Μ	Μ	Ρ
Α	Π	Ο	Δ	Ο	Τ	Ι	Κ	Ο	Τ	Η	Τ	Α	Η	Α
Σ	Υ	Σ	Κ	Ε	Υ	Ε	Σ	Ε	Υ	Ε	Υ	Ν	Σ	Ν
Λ	Α	Μ	Π	Τ	Η	Ρ	Ε	Σ	Ν	Π	Ε	Σ	Η	Ο
Θ	Ε	Ρ	Μ	Ο	Κ	Ρ	Α	Σ	Τ	Α	Ο	Η	Π	Θ

Ανακαίνιση σπιτιού

Αναζήτηση λέξεων

Λύση

ΣΥΣΚΕΥΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

ΘΕΡΜΑΝΣΗ

ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ

ΨΥΞΗ

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ

ΜΟΝΩΣΗ

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

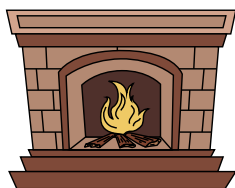
ΑΝΕΣΗ

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΑΡΑΘΥΡΑ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

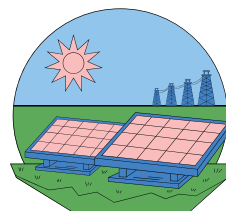
WWW.CHANGERS2.EU

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε τις λέξεις που
είναι κρυμμένες στο παζλ;

Ε Ζ Λ Λ Ο Β Τ Α Τ Π Ε Τ Ω Υ Ο
Θ Υ Α Ε Β Ρ Δ Υ Η Υ Λ Ρ Π Θ Ζ
Τ Ι Ν Β Τ Ε Ε Τ Ζ Ζ Ρ Ω Ζ Κ Β
Α Δ Ε Η Β Ε Β Ε Ο Ν Ζ Θ Ο Β Ι
Ω Σ Μ Τ Ω Γ Ζ Η Ι Α Η Υ Γ Ρ Ο
Ο Π Ο Α Ι Ε Α Π Α Υ Τ Δ Δ Β Κ
Ζ Ο Γ Σ Κ Α Ρ Τ Σ Η Δ Δ Β Ο Α
Λ Ε Ε Ε Ο Ω Η Σ Λ Ο Α Ζ Υ Α Υ
Κ Ε Ν Ο Γ Κ Ρ Θ Α Τ Κ Ο Ζ Σ Σ
Η Μ Ν Ο Μ Ε Ο Γ Τ Υ Ν Α Ν Ι Ι
Γ Τ Η Ζ Μ Π Α Τ Α Ρ Τ Α Ι Ε Μ
Ε Μ Τ Ο Υ Β Ι Ο Μ Α Ζ Α Η Λ Α
Υ Δ Ρ Ο Η Λ Ε Κ Τ Ρ Ι Κ Η Τ Η
Η Λ Ι Ο Σ Ζ Δ Ο Δ Ν Ο Υ Η Η Ζ
Λ Ο Α Η Ρ Ι Γ Ε Ω Θ Ε Ρ Μ Τ Α

ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ
(ΕΝΕΡΓΕΙΑ)

ΑΝΤΛΙΑ
(ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ)

ΗΛΙΑΚΟΣ
(ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΑΣ)

ΒΙΟΜΑΖΑ

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ

ΗΛΙΟΣ

ΜΠΑΤΑΡΙΑ

ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΑ

ΞΥΛΟ

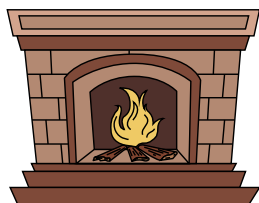
ΛΕΒΗΤΑΣ

ΓΕΩΘΕΡΜΙΑ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

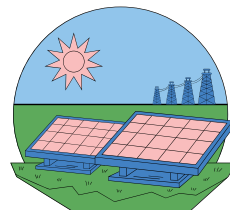
WWW.CHANGERS2.EU

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

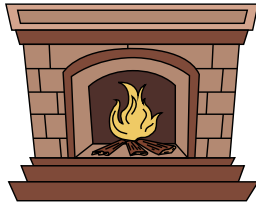

Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε και τις **11**
λέξεις που είναι κρυμμένες
στο παζλ;

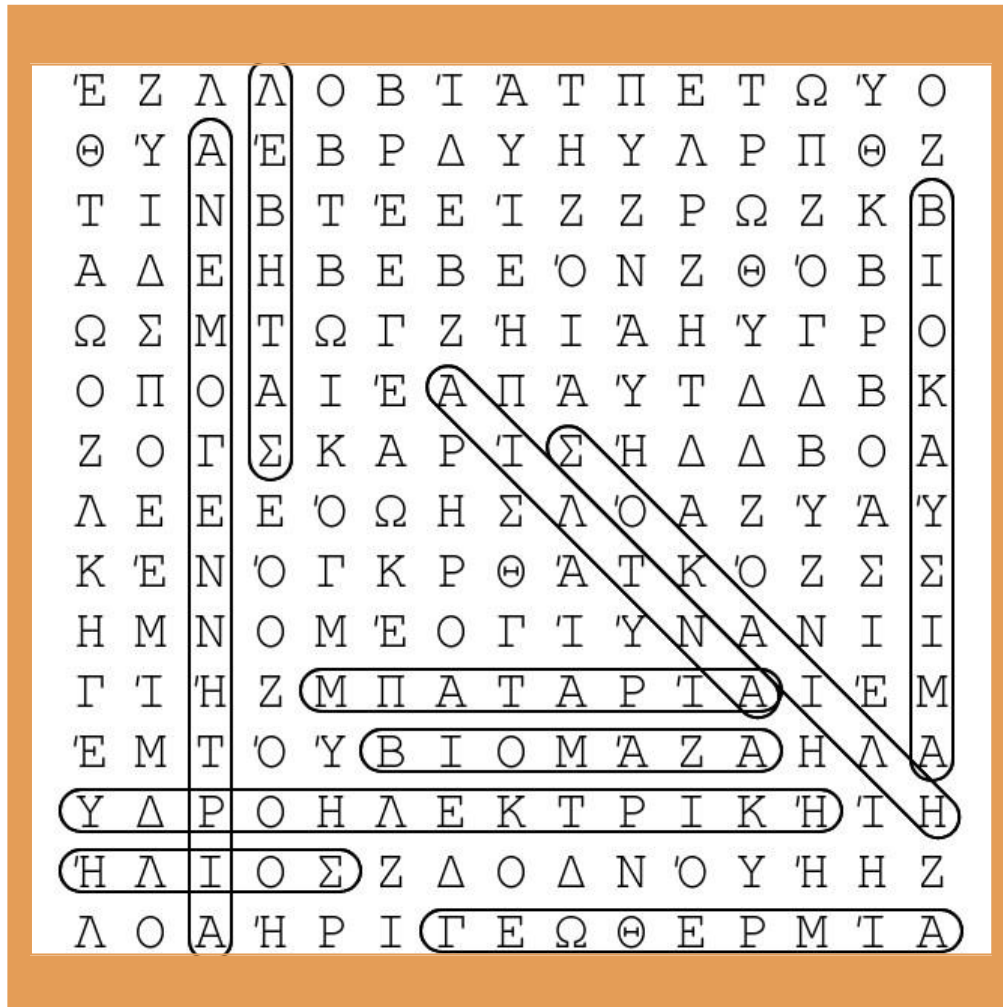
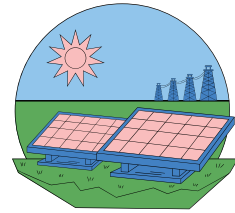
Ε	Ζ	Λ	Λ	Ο	Β	Τ	Α	Τ	Π	Ε	Τ	Ω	Υ	Ο
Θ	Υ	Α	Ε	Β	Ρ	Δ	Υ	Η	Υ	Λ	Ρ	Π	Θ	Ζ
Τ	Ι	Ν	Β	Τ	Ε	Ε	Τ	Ζ	Ζ	Ρ	Ω	Ζ	Κ	Β
Α	Δ	Ε	Η	Β	Ε	Β	Ε	Ο	Ν	Ζ	Θ	Ο	Β	Ι
Ω	Σ	Μ	Τ	Ω	Γ	Ζ	Η	Ι	Α	Η	Υ	Γ	Ρ	Ο
Ο	Π	Ο	Α	Ι	Ε	Α	Π	Α	Υ	Τ	Δ	Δ	Β	Κ
Ζ	Ο	Γ	Σ	Κ	Α	Ρ	Τ	Σ	Η	Δ	Δ	Β	Ο	Α
Λ	Ε	Ε	Ε	Ο	Ω	Η	Σ	Λ	Ο	Α	Ζ	Υ	Α	Υ
Κ	Ε	Ν	Ο	Γ	Κ	Ρ	Θ	Α	Τ	Κ	Ο	Ζ	Σ	Σ
Η	Μ	Ν	Ο	Μ	Ε	Ο	Γ	Τ	Υ	Ν	Α	Ν	Ι	Ι
Γ	Τ	Η	Ζ	Μ	Π	Α	Τ	Α	Ρ	Τ	Α	Ι	Ε	Μ
Ε	Μ	Τ	Ο	Υ	Β	Ι	Ο	Μ	Α	Ζ	Α	Η	Λ	Α
Υ	Δ	Ρ	Ο	Η	Λ	Ε	Κ	Τ	Ρ	Ι	Κ	Η	Τ	Η
Η	Λ	Ι	Ο	Σ	Ζ	Δ	Ο	Δ	Ν	Ο	Υ	Η	Η	Ζ
Λ	Ο	Α	Η	Ρ	Ι	Γ	Ε	Ω	Θ	Ε	Ρ	Μ	Τ	Α

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Αναζήτηση λέξεων

Λύση

ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ
(ΕΝΕΡΓΕΙΑ)

ΑΝΤΛΙΑ
(ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ)

ΗΛΙΑΚΟΣ
(ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΑΣ)

ΒΙΟΜΑΖΑ

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ

ΗΛΙΟΣ

ΜΠΑΤΑΡΙΑ

ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΑ

ΞΥΛΟ

ΛΕΒΗΤΑΣ

ΓΕΩΘΕΡΜΙΑ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

WWW.CHANGERS2.EU

Βιώσιμη διατροφή Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε τις λέξεις που είναι κρυμμένες στο παζλ;

Μ Ρ Ρ Λ Μ Γ Γ Η Λ Ο Χ Υ Σ Γ Υ
Α Υ Α Λ Π Ο Ρ Ο Ι Π Ε Ο Π Ω Χ
Α Ν Α Κ Υ Κ Λ Ω Σ Η Α Ρ Η Γ Ω
Τ Τ Ρ Σ Μ Ο Ο Γ Ι Κ Α Μ Κ Χ Μ
Α Υ Ο Ν Μ Γ Μ Γ Λ Ω Ν Ε Σ Χ Α
Κ Υ Μ Κ Σ Ν Α Π Ι Μ Α Ι Γ Χ Τ
Ν Υ Α Χ Η Ρ Ω Υ Π Τ Κ Ω Κ Ν Ε
Ω Ν Κ Ε Π Ο Ε Χ Σ Υ Υ Σ Ν Χ Ρ
Ω Χ Ω Χ Γ Κ Υ Κ Λ Ι Κ Η Γ Α Η
Ι Ρ Λ Λ Χ Χ Χ Ε Ρ Ν Λ Ε Υ Ρ Υ
Π Λ Α Σ Τ Ι Κ Ο Μ Σ Ω Υ Α Τ Κ
Γ Ι Ι Γ Μ Ω Π Υ Η Λ Σ Ι Λ Ι Μ
Α Υ Σ Ε Ν Μ Λ Ρ Λ Σ Η Γ Ι Γ Α
Τ Μ Τ Μ Σ Π Τ Ο Ν Μ Ε Ω Ι Τ Χ
Α Ω Π Μ Χ Ε Μ Ν Α Ο Υ Ρ Ο Σ Γ

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

ΚΗΠΟΥΡΙΚΗ

ΦΥΤΙΚΑ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΚΡΕΑΣ

ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ
(ΤΡΟΦΙΜΩΝ)

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ
(ΠΡΟΪΟΝΤΑ)

ΥΠΕΡΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

ΕΔΑΦΟΣ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

WWW.CHANGERS2.EU

Βιώσιμη διατροφή Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε και τις
10 λέξεις που είναι
κρυμμένες στο παζλ;

Ρ	Β	Ν	Π	Έ	Ω	Β	Τ	Ρ	Ε	Ω	Α	Ω	Ο	Μ
Η	Π	Φ	Τ	Κ	Τ	Ε	Β	Υ	Α	Ρ	Β	Υ	Α	Η
Ε	Τ	Υ	Υ	Κ	Α	Φ	Ι	Τ	Α	Β	Η	Σ	Ω	Ω
Υ	Σ	Δ	Π	Π	Μ	Γ	Τ	Υ	Φ	Α	Δ	Ο	Σ	Ν
Φ	Δ	Έ	Μ	Ν	Μ	Ε	Γ	Ι	Υ	Λ	Υ	Σ	Ρ	Α
Β	Α	Η	Κ	Η	Π	Ο	Υ	Ρ	Ι	Κ	Η	Π	Δ	Π
Α	Γ	Ρ	Ο	Κ	Τ	Η	Μ	Α	Τ	Α	Ο	Κ	Μ	Ο
Μ	Φ	Α	Γ	Ω	Ω	Ρ	Β	Σ	Κ	Ο	Β	Ω	Η	Ρ
Φ	Υ	Τ	Ι	Κ	Α	Ο	Μ	Ι	Υ	Ω	Κ	Π	Ο	Ρ
Β	Ι	Ο	Π	Ο	Ι	Κ	Ι	Λ	Ο	Τ	Η	Τ	Α	Τ
Σ	Τ	Υ	Υ	Ο	Β	Ι	Ο	Λ	Ο	Γ	Ι	Κ	Α	Μ
Λ	Β	Ε	Κ	Ρ	Έ	Α	Σ	Έ	Δ	Α	Φ	Ο	Σ	Μ
Β	Τ	Γ	Η	Π	Ρ	Π	Π	Κ	Ο	Έ	Β	Ω	Ο	Α
Υ	Π	Ε	Ρ	Κ	Α	Τ	Α	Ν	Α	Λ	Ω	Σ	Η	Τ
Ω	Α	Σ	Φ	Α	Λ	Ε	Ι	Α	Β	Ε	Κ	Α	Γ	Α

Βιώσιμη διατροφή

Αναζήτηση λέξεων

Λύση

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

ΚΗΠΟΥΡΙΚΗ

ΦΥΤΙΚΑ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΚΡΕΑΣ

ΑΓΡΟΚΤΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ
(ΤΡΟΦΙΜΩΝ)

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ
(ΠΡΟΪΟΝΤΑ)

ΥΠΕΡΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

ΕΛΑΦΟΣ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

WWW.CHANGERS2.EU

Βιώσιμη κινητικότητα Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε τις λέξεις που είναι κρυμμένες στο παζλ;

Θ	Δ	Γ	Ρ	Τ	Η	Κ	Η	Ε	Ι	Λ	Ω	Ω	Ή	Ε
Η	Ι	Ο	Μ	Τ	Λ	Η	Σ	Ι	Σ	Η	Κ	Φ	Ο	Κ
Σ	Α	Ν	Ι	Σ	Ε	Γ	Ν	Τ	Κ	Υ	Ω	Ι	Ν	Η
Δ	Μ	Ι	Ο	Υ	Κ	Τ	Α	Κ	Ο	Φ	Π	Σ	Ν	Α
Τ	Ο	Τ	Δ	Γ	Τ	Ι	Υ	Γ	Υ	Τ	Ω	Μ	Υ	Α
Ω	Ι	Ρ	Α	Κ	Ρ	Π	Ο	Ρ	Τ	Ε	Σ	Τ	Μ	Ν
Ω	Ρ	Ε	Ι	Ο	Ο	Κ	Η	Ε	Ε	Λ	Α	Γ	Δ	Υ
Ε	Α	Ν	Π	Ι	Κ	Γ	Ρ	Τ	Ρ	Κ	Ν	Ω	Λ	Ο
Ο	Σ	Ο	Ο	Ν	Τ	Λ	Ε	Η	Ω	Ω	Θ	Ο	Υ	Γ
Η	Μ	Τ	Δ	Ω	Ν	Λ	Ε	Ω	Φ	Ο	Ρ	Ε	Τ	Ο
Ρ	Ο	Η	Η	Ν	Η	Η	Σ	Ρ	Ε	Υ	Α	Ο	Τ	Θ
Ω	Σ	Ε	Λ	Τ	Σ	Υ	Σ	Ν	Τ	Υ	Κ	Π	Ο	Ε
Α	Ω	Η	Α	Ε	Η	Ο	Η	Μ	Ε	Η	Α	Ε	Μ	Υ
Α	Ω	Ο	Τ	Σ	Σ	Σ	Τ	Α	Α	Τ	Σ	Ο	Ο	Φ
Σ	Υ	Ν	Ο	Η	Η	Δ	Ι	Λ	Ν	Α	Δ	Τ	Η	Θ

ΑΝΘΡΑΚΑΣ

ΣΚΟΥΤΕΡ

ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗ

(ΔΗΜΟΣΙΕΣ)

ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

ΤΡΕΝΟ

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΔΙΑΜΟΙΡΑΣΜΟΣ

ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Βιώσιμη κινητικότητα

Αναζήτηση λέξεων

Μπορείτε να βρείτε και τις
8 λέξεις που είναι
κρυμμένες στο παζλ;

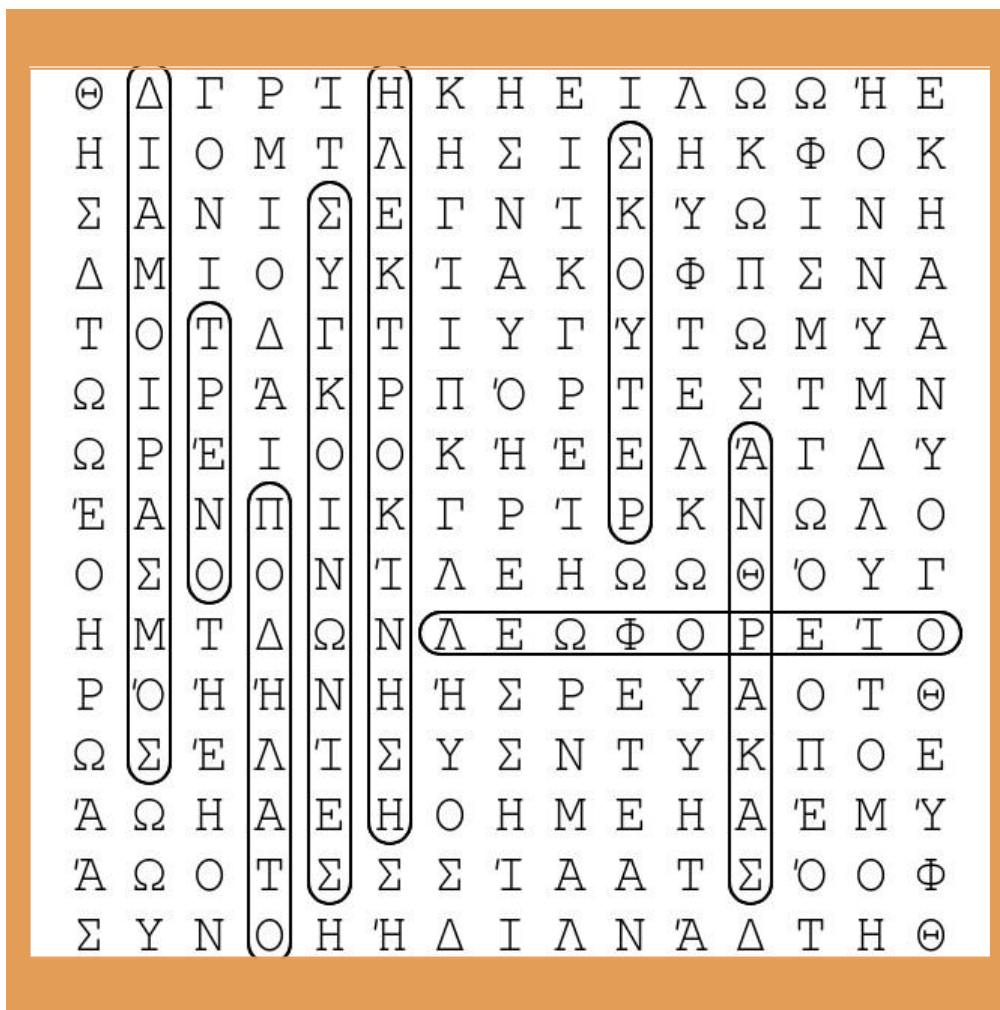
Θ	Δ	Γ	Ρ	Τ	Η	Κ	Η	Ε	Ι	Λ	Ω	Ω	Η	Ε
Η	Ι	Ο	Μ	Τ	Λ	Η	Σ	Ι	Σ	Η	Κ	Φ	Ο	Κ
Σ	Α	Ν	Ι	Σ	Ε	Γ	Ν	Τ	Κ	Υ	Ω	Ι	Ν	Η
Δ	Μ	Ι	Ο	Υ	Κ	Τ	Α	Κ	Ο	Φ	Π	Σ	Ν	Α
Τ	Ο	Τ	Δ	Γ	Τ	Ι	Υ	Γ	Υ	Τ	Ω	Μ	Υ	Α
Ω	Ι	Ρ	Α	Κ	Ρ	Π	Ο	Ρ	Τ	Ε	Σ	Τ	Μ	Ν
Ω	Ρ	Ε	Ι	Ο	Ο	Κ	Η	Ε	Ε	Λ	Α	Γ	Δ	Υ
Ε	Α	Ν	Π	Ι	Κ	Γ	Ρ	Τ	Ρ	Κ	Ν	Ω	Λ	Ο
Ο	Σ	Ο	Ο	Ν	Τ	Λ	Ε	Η	Ω	Ω	Θ	Ο	Υ	Γ
Η	Μ	Τ	Δ	Ω	Ν	Λ	Ε	Ω	Φ	Ο	Ρ	Ε	Τ	Ο
Ρ	Ο	Η	Η	Ν	Η	Η	Σ	Ρ	Ε	Υ	Α	Ο	Τ	Θ
Ω	Σ	Ε	Λ	Τ	Σ	Υ	Σ	Ν	Τ	Υ	Κ	Π	Ο	Ε
Α	Ω	Η	Α	Ε	Η	Ο	Η	Μ	Ε	Η	Α	Ε	Μ	Υ
Α	Ω	Ο	Τ	Σ	Σ	Σ	Τ	Α	Α	Τ	Σ	Ο	Ο	Φ
Σ	Υ	Ν	Ο	Η	Η	Δ	Ι	Λ	Ν	Α	Δ	Τ	Η	Θ

Βιώσιμη κινητικότητα Αναζήτηση λέξεων

Λύση

ΑΝΘΡΑΚΑΣ

ΣΚΟΥΤΕΡ

ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΣΗ

(ΔΗΜΟΣΙΕΣ)

ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

ΤΡΕΝΟ

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΔΙΑΜΟΙΡΑΣΜΟΣ

ΠΟΔΗΛΑΤΟ

CREATED BY WORDSEARCHLABS.COM

WWW.CHANGERS2.EU

5.3.3 Παιχνίδια κόμικς

Βιώσιμη κατανάλωση τροφίμων Κόμικ Σύνοψη

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ:

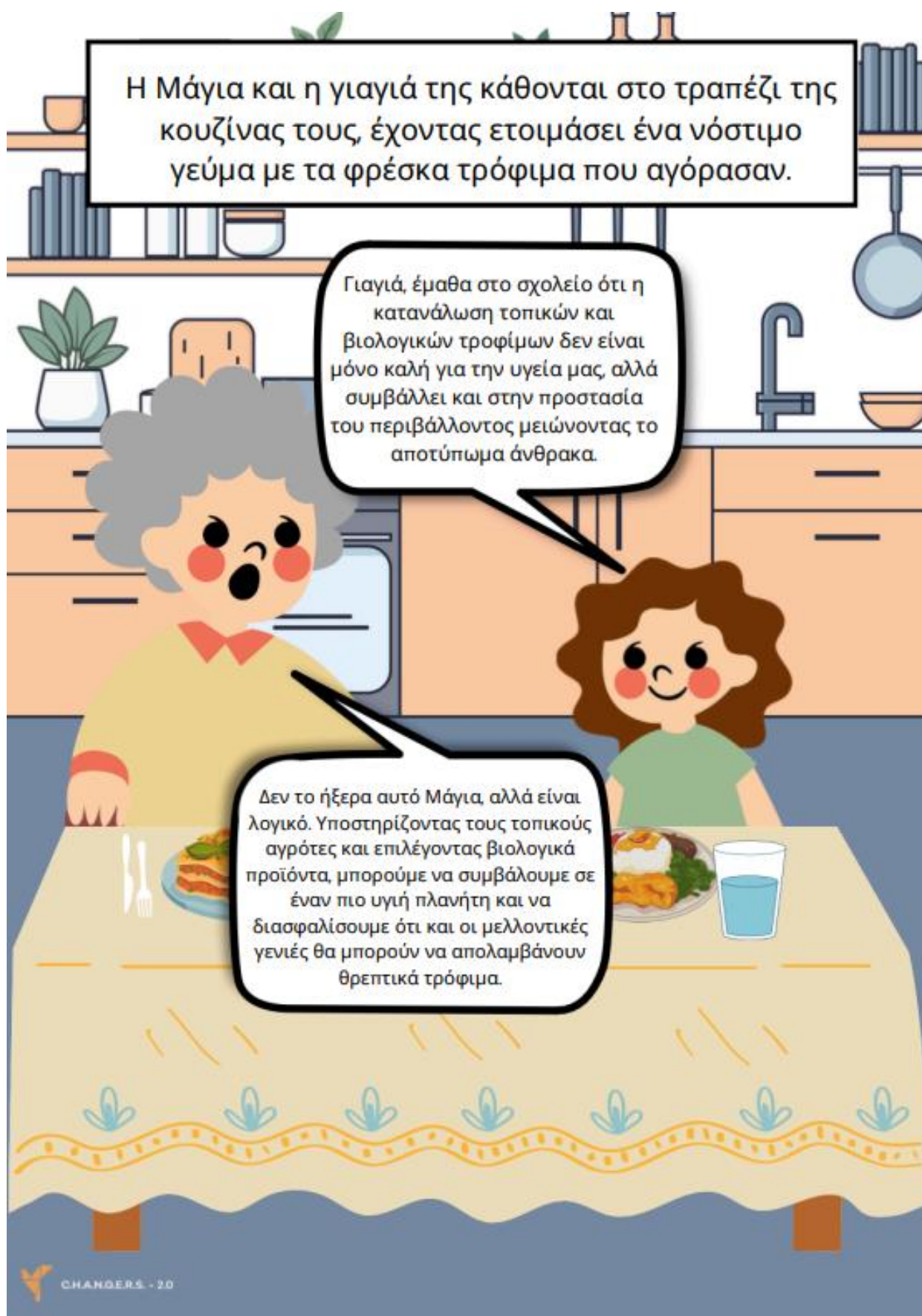
- Ποιες είναι ορισμένες αιτίες της μη βιώσιμης κατανάλωσης τροφίμων, όπως της σπατάλης τροφίμων;
- Τι συμπεράσματα μπορούμε να βγάλουμε από την εξήγηση της γιαγιάς του Τζέικ σχετικά με τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της υπερκατανάλωσης κρέατος και γαλακτοκομικών προϊόντων και πώς αυτό μπορεί να επηρεάσει τις διατροφικές μας επιλογές;
- Ποια είναι μερικά πρακτικά μέτρα που μπορούν να λάβουν τα άτομα και οι κοινότητες για να μειώσουν τη σπατάλη τροφίμων και να προωθήσουν τη βιώσιμη κατανάλωση;

ΗΘΙΚΉ ΔΙΑΤΡΟΦΉ

Τώρα η δική
σας σειρά!

- Γιατί πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να υποστηρίζετε τους τοπικούς αγρότες και να αγοράζετε βιολογικά προϊόντα;
- Ποιοι είναι μερικοί τρόποι με τους οποίους μπορούμε να ενθαρρύνουμε περισσότερους ανθρώπους να επιλέγουν ηθικές πρακτικές διατροφής;
- Τι ρόλο πιστεύετε ότι παίζει η εκπαίδευση στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών διατροφής στις νεότερες γενιές που δεν είναι τόσο εξοικειωμένες με την αγροτική ζωή, όπως αποδεικνύεται από τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις της Μάγιας από το σχολείο και την επιθυμία της να έχει ένα θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον;

5.3.1 Επιτραπέζια παιχνίδια

Πράσινο επιτραπέζιο παιχνίδι για όλους

Οδηγίες:

Για το παιχνίδι χρειάζονται δύο έως τέσσερις παίκτες.

Οι παίκτες ρίχνουν εναλλάξ τα ζάρια.

Μετακινήστε το κουπόνι σας κατά μήκος της διαδρομής βιωσιμότητας και ακολουθήστε τις οδηγίες.

Ο πρώτος παίκτης που θα φτάσει στην τελευταία θέση κερδίζει το παιχνίδι.

Εκκίνηση
Τερματισμός

ΒΑΖΕΤΕ ΤΑ ΠΡΑΣΙΝΑ
ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΣΤΟ
ΚΟΜΠΟΣΤ.
ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ 2
ΘΕΣΕΙΣ ΜΠΡΟΣΤΑ

ΠΗΓΑΤΕ ΣΤΗΝ
ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΤΟ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ.
ΜΕΤΑΚΙΝΗΘΕΙΤΕ
2 ΘΕΣΕΙΣ ΠΙΣΩ.

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙ-
ΗΣΑΤΕ ΤΑ ΒΑΖΑ
ΜΑΡΜΕΛΑΔΑΣ ΓΙΑ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ.
ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ 1 ΘΕΣΗ.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ

ΚΑΨΑΤΕ ΤΑ
ΠΕΣΜΕΝΑ ΦΥΛΛΑ.
ΜΕΤΑΚΙΝΗΘΕΙΤΕ 5
ΘΕΣΕΙΣ ΠΙΣΩ.

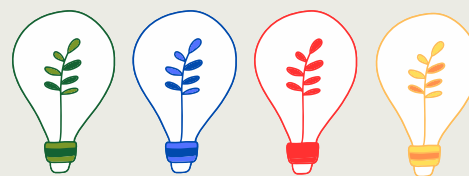
ΓΙΑ ΤΗΝ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΠΗΓΑΤΕ ΓΙΑ ΠΟΔΗΛΑΣΤΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΑΣ
ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ.
ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ
1 ΘΕΣΗ ΜΠΡΟΣΤΑ.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΑΤΕ
ΧΗΜΙΚΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ
ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΦΥΣΙΚΑ.
ΓΥΡΙΣΤΕ 2 ΘΕΣΕΙΣ
ΠΙΣΩ.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΑΤΕ ΤΟ
ΠΑΛΙΟ ΣΑΣ ΨΥΓΕΤΟ ΜΕ
ΈΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟ. ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ
3 ΘΕΣΕΙΣ ΜΠΡΟΣΤΑ.

ΠΙΟΝΙΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ

- Οι παίκτες/ριες ρίχνουν το ζάρι με τη σειρά.
- Μετακινείτε το πιόνι σας κατά μήκος της διαδρομής και ακολουθήστε τις οδηγίες.
- Όποιος/α φτάσει στον τερματισμό κερδίζει το παιχνίδι!

ΡΙΞΑΤΕ ΤΟ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
ΜΑΓΕΙΡΙΚΟ ΛΑΔΙ
ΣΤΗΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ.
ΓΥΡΙΣΤΕ 2 ΘΕΣΕΙΣ ΠΙΣΩ.

ΜΑΖΕΨΤΕ ΤΗ
ΦΥΤΕΜΕΝΗ ΝΤΟΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ 3 ΘΕΣΕΙΣ
ΜΠΡΟΣΤΑ.

Ο ΦΙΛΙΚΟΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ
ΜΕΛΙΣΣΕΣ ΚΗΠΟΣ ΣΑΣ
ΑΝΘΙΖΕΙ.
ΠΡΟΧΩΡΗΣΤΕ 1 ΘΕΣΗ
ΜΠΡΟΣΤΑ.

Πράσινο επιτραπέζιο παιχνίδι Pro.

Οδηγίες:

Για το παιχνίδι χρειάζονται δύο έως τέσσερις παίκτες.

Κάθε παίκτης έχει ένα πιόνι, το οποίο στην προκειμένη περίπτωση είναι η σημαία μιας ευρωπαϊκής χώρας.

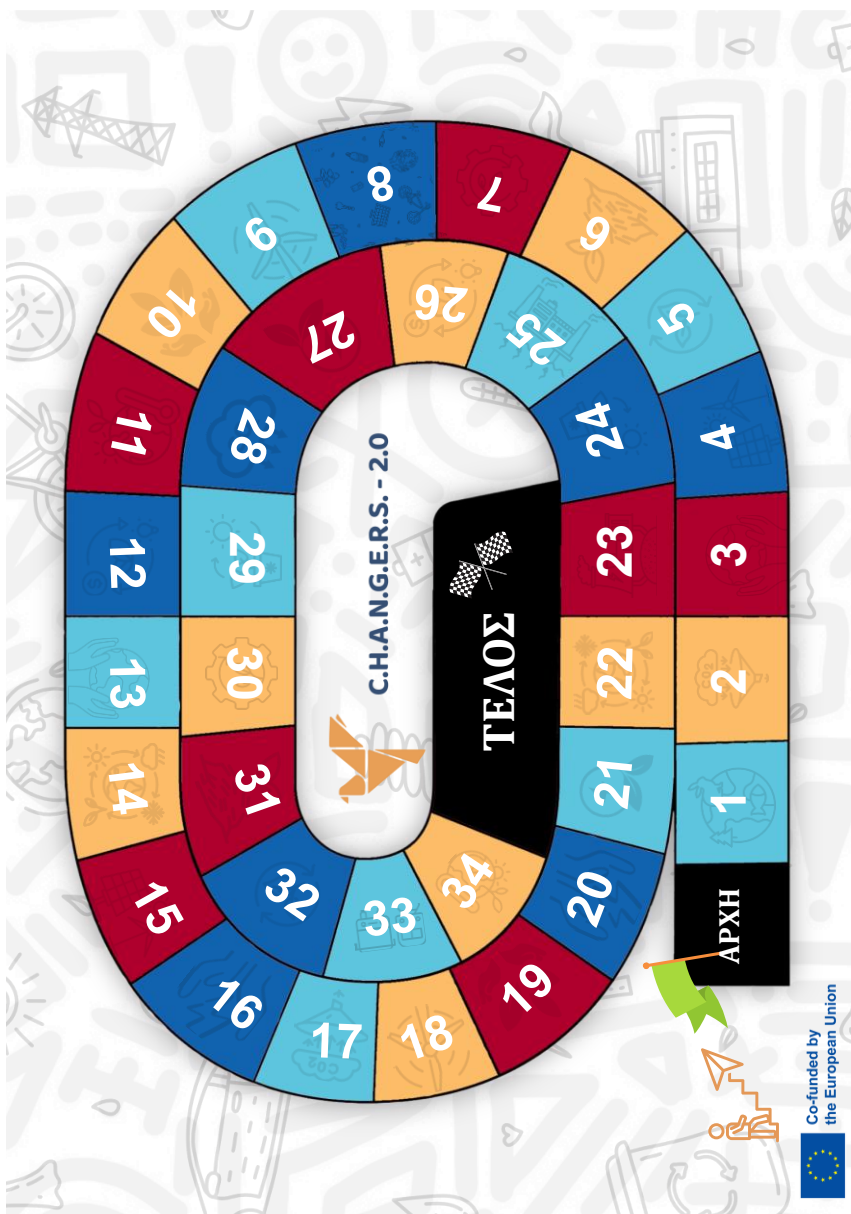
Κάθε παίκτης ρίχνει μια φορά το ζάρι για να βρει ποιος ξεκινάει, ξεκινώντας από τον παίκτη με τον μεγαλύτερο αριθμό, και ούτω καθεξής με φθίνουσα σειρά.

Με την καθορισμένη σειρά, κάθε παίκτης ρίχνει εναλλάξ το ζάρι και μετακινείται στο ταμπλό κατά τον αριθμό των τετραγώνων που υποδεικνύει το ζάρι.

Όταν φτάσουν σε ένα τετράγωνο (π.χ. κίτρινο), πρέπει να απαντήσουν σε μια ερώτηση από την ομάδα των κίτρινων καρτών- αν είναι πράσινο, πρέπει να απαντήσουν σε μια ερώτηση από τις πράσινες κάρτες κ.ο.κ. Παίζετε ξανά μόνο αν απαντήσετε σωστά στην ερώτηση.

Στόχος του παιχνιδιού είναι να φτάσετε πρώτοι στη γραμμή τερματισμού.

Πράσινο επιτραπέζιο παιχνίδι Pro Board.

Πράσινο επιτραπέζιο παιχνίδι Pro κάρτες

Τι είναι η βιωσιμότητα;

Αειφορία είναι η ικανότητα ικανοποίησης των σημερινών αναγκών χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Ποιοι είναι οι τρεις πυλώνες της βιωσιμότητας;

Οι τρεις πυλώνες της βιωσιμότητας είναι ο οικονομικός, ο κοινωνικός και ο περιβαλλοντικός.

Τι είναι το οικολογικό αποτύπωμα;

Το οικολογικό αποτύπωμα είναι ένα μέτρο των ανθρώπινων επιπτώσεων στο περιβάλλον, εκφρασμένο σε όρους της έκτασης της γης και του νερού που απαιτείται για τη διατήρηση του τρόπου ζωής μας.

Τι σημαίνει ο όρος "μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση";

Το "Μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση" είναι ένα μάντρα βιωσιμότητας που προωθεί την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίηση υλικών και την ανακύκλωση πόρων για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Τι είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας;

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι πηγές ενέργειας που προέρχονται από φυσικούς πόρους που αναγεννώνται με φυσικό τρόπο, όπως η ηλιακή, η αιολική, η υδροηλεκτρική και η γεωθερμική ενέργεια.

Τι είναι η ουδετερότητα άνθρακα;

Η ουδετερότητα του άνθρακα αναφέρεται στην ισορροπία μεταξύ των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα και των εκπομπών που απομακρύνονται από την ατμόσφαιρα μέσω μέτρων μετριασμού.

Τι είναι η βιοποικιλότητα;

Βιοποικιλότητα είναι η ποικιλία της ζωής στη Γη, συμπεριλαμβανομένης της γενετικής ποικιλότητας, της ποικιλότητας των ειδών και της ποικιλότητας των οικοσυστημάτων.

Τι είναι τα οικοσυστήματα;

Τα οικοσυστήματα είναι φυσικά συστήματα που αποτελούνται από πολύπλοκες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των έμβιων οργανισμών (βιοτικών) και του φυσικού τους περιβάλλοντος (αβιοτικών).

Ποιος είναι ο στόχος της βιώσιμης ανάπτυξης;

Στόχος είναι να εξασφαλιστεί ένα ευημερούν και δίκαιο μέλλον για όλους τους ανθρώπους, προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον και προωθώντας την ειρήνη και την ευημερία.

Τι είναι η κυκλική οικονομία;

Η κυκλική οικονομία είναι ένα οικονομικό μοντέλο που στοχεύει στην ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και στη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας των πόρων με την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης, ανάκτησης και ανακύκλωσης των υλικών.

Τι είναι η ηλιακή θερμική ενέργεια;

Η ηλιοθερμική ενέργεια αναφέρεται στην αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας για την παραγωγή θερμικής ενέργειας. Η θερμότητα αυτή μπορεί στη συνέχεια να μετατραπεί σε ηλεκτρική ενέργεια ή να θερμάνει νερό ή χώρους εντός του κτιρίου.

Πώς μετατρέπεται η ηλιακή ενέργεια σε ηλεκτρική;

Η ηλιακή ενέργεια μετατρέπεται σε ηλεκτρική ενέργεια από φωτοβολταϊκά ηλιακά πάνελ, τα οποία συλλαμβάνουν το ηλιακό φως και το μετατρέπουν σε ηλεκτρικό ρεύμα χρησιμοποιώντας φωτοβολταϊκά στοιχεία.

Ποιο είναι το κύριο πλεονέκτημα της αιολικής ενέργειας;

Η αιολική ενέργεια είναι μια καθαρή, ανανεώσιμη πηγή ενέργειας που δεν εκπέμπει αέρια του θερμοκηπίου ή ατμοσφαιρικούς ρύπους κατά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Τι είναι η βιοενέργεια;

Η βιοενέργεια είναι ενέργεια που προέρχεται από οργανικά υλικά, όπως γεωργικά απόβλητα, απόβλητα ξύλου, ενεργειακές καλλιέργειες και βιοαέριο που παράγεται από οργανικά απόβλητα.

Ποιο είναι το κύριο μειονέκτημα της υδροηλεκτρικής ενέργειας;

Το κύριο μειονέκτημα της υδροηλεκτρικής ενέργειας είναι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προκαλούνται από την κατασκευή φραγμάτων, οι οποίες μπορούν να αλλοιώσουν τα υδάτινα οικοσυστήματα και να εκτοπίσουν τις τοπικές κοινότητες.

Τι είναι η γεωθερμική ενέργεια;

Η γεωθερμική ενέργεια είναι η θερμική ενέργεια που είναι αποθηκευμένη κάτω από την επιφάνεια της Γης, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή άμεσης θέρμανσης.

Πώς συλλαμβάνεται η παλιρροϊκή ενέργεια;

Η παλιρροϊκή ενέργεια συλλαμβάνεται μέσω υποβρύχιων στροβίλων που κινούνται από την κίνηση των παλιρροϊκών ρευμάτων και τη μετατρέπουν σε ηλεκτρική ενέργεια.

Ποια είναι τα κύρια οφέλη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας;

Τα κύρια οφέλη περιλαμβάνουν τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τη διαφοροποίηση του ενεργειακού πλέγματος, τη δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας και την ενεργειακή ασφάλεια.

Ποιες χώρες είναι πρωτοπόρες στην υιοθέτηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας;

Οι χώρες που ηγούνται στην υιοθέτηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι η Γερμανία, η Κίνα, οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ινδία και η Βραζιλία, οι οποίες έχουν επενδύσει σημαντικά στις τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Πώς συμβάλλουν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής;

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συμβάλλουν στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής μειώνοντας την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, τα οποία αποτελούν σημαντική πηγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που ευθύνονται για την υπερθέρμανση του πλανήτη.

Τι είναι η βιώσιμη κινητικότητα;

Η βιώσιμη κινητικότητα αναφέρεται σε μορφές μεταφορών που ελαχιστοποιούν τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο προωθώντας την ενεργειακή απόδοση, μειώνοντας τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και βελτιώνοντας την ποιότητα του αέρα.

Τι είναι η υποδομή ποδηλασίας;

Οι ποδηλατικές υποδομές αναφέρονται σε δίκτυα αποκλειστικών ποδηλατοδρόμων, όπως ποδηλατόδρομοι, ποδηλατόδρομοι και ποδηλατικές διαδρομές, τα οποία προωθούν το ποδήλατο ως βιώσιμο μέσο μεταφοράς.

Πώς συμβάλλουν τα ηλεκτρικά οχήματα στη βιώσιμη κινητικότητα;

Τα ηλεκτρικά οχήματα συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών τοπικών ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως όταν τροφοδοτούνται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ποια είναι τα οφέλη της βιώσιμης κινητικότητας για τις πόλεις;

Τα οφέλη περιλαμβάνουν τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, τη βελτίωση της δημόσιας υγείας, την εξοικονόμηση ενέργειας και την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης.

Πώς μπορεί το περπάτημα να συμβάλει στη βιώσιμη κινητικότητα;

Το περπάτημα συμβάλλει στη βιώσιμη κινητικότητα, καθώς αποτελεί μια μη ρυπαρό μορφή μεταφοράς που προάγει τη σωματική και ψυχική υγεία, καθώς και τη μείωση της εξάρτησης από μηχανοκίνητα οχήματα.

Ποια είναι τα παραδείγματα βιώσιμων μέσων μεταφοράς;

Παραδείγματα βιώσιμων μέσων μεταφοράς είναι οι δημόσιες συγκοινωνίες, η ποδηλασία, το περπάτημα, ο συνδυασμός αυτοκινήτων, τα ηλεκτρικά οχήματα και η κοινή χρήση αυτοκινήτων και ποδηλάτων.

Ποιος είναι ο ρόλος των δημόσιων μεταφορών στη βιώσιμη κινητικότητα;

Τα μέσα μαζικής μεταφοράς προσφέρουν μια αποτελεσματική και οικονομικά προσιτή εναλλακτική λύση έναντι των ατομικών μηχανοκίνητων μεταφορών, μειώνοντας την κυκλοφοριακή συμφόρηση και τις εκπομπές ρύπων.

Τι είναι το carsharing;

Το Carsharing είναι ένα μοντέλο κοινής χρήσης οχημάτων, στο οποίο πολλά άτομα μοιράζονται τη χρήση ενός αυτοκινήτου, μειώνοντας την ανάγκη κατοχής οχήματος και ενθαρρύνοντας την αποδοτικότερη χρήση των πόρων.

Τι είναι ο βιώσιμος πολεοδομικός σχεδιασμός;

Ο βιώσιμος αστικός σχεδιασμός εξετάζει τις αρχές της βιωσιμότητας στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη των πόλεων, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης βιώσιμων μορφών μεταφορών και του σχεδιασμού προσβάσιμων και ασφαλών αστικών χώρων.

Ποιες είναι οι προκλήσεις της εφαρμογής της βιώσιμης κινητικότητας;

Οι προκλήσεις για την εφαρμογή της βιώσιμης κινητικότητας περιλαμβάνουν την ανάγκη για επενδύσεις σε κατάλληλες υποδομές, αλλαγή των συνηθειών στις μεταφορές, οικονομικά κίνητρα και ευνοϊκές δημόσιες πολιτικές.

Τι είναι η κλιματική αλλαγή;

Η κλιματική αλλαγή αναφέρεται σε μακροπρόθεσμες αλλαγές στα καιρικά πρότυπα της Γης, συμπεριλαμβανομένων των αυξήσεων της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας, των αλλαγών στα πρότυπα βροχόπτωσης και των ακραίων καιρικών φαινομένων.

Ποιο είναι το κύριο αέριο του θερμοκηπίου που ευθύνεται για την υπερθέρμανση του πλανήτη;

Το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) είναι το κύριο αέριο του θερμοκηπίου που ευθύνεται για την υπερθέρμανση του πλανήτη και εκπέμπεται κυρίως από την καύση ορυκτών καυσίμων.

Ποιες είναι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην κοινωνία;

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην κοινωνία περιλαμβάνουν απειλές για την επισιτιστική ασφάλεια, αυξημένη συχνότητα και ένταση ακραίων καιρικών φαινομένων, αναγκαστική μετανάστευση πληθυσμών και κινδύνους για τη δημόσια υγεία.

Τι είναι η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή;

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αναφέρεται στις προσπάθειες προσαρμογής των φυσικών ή ανθρώπινων συστημάτων στις αναμενόμενες ή πραγματικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με στόχο τη μείωση των τρωτών σημείων και την αύξηση της ανθεκτικότητας.

Τι είναι η ουδετερότητα άνθρακα;

Η ουδετερότητα του άνθρακα αναφέρεται στην ισορροπία μεταξύ των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα και των εκπομπών που απομακρύνονται από την ατμόσφαιρα μέσω μέτρων μετριασμού, όπως η αναδάσωση και η δέσμευση άνθρακα.

Τι προκαλεί την κλιματική αλλαγή;

Η κλιματική αλλαγή προκαλείται κυρίως από τις αυξημένες συγκεντρώσεις των αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, που οφείλονται σε ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως η καύση ορυκτών καυσίμων, η αποψίλωση των δασών και οι βιομηχανικές δραστηριότητες.

Πώς επηρεάζει η κλιματική αλλαγή το περιβάλλον;

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει το περιβάλλον με διάφορους τρόπους, όπως η αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας, το λιώσιμο των παγετώνων, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η οξίνιση των ωκεανών και η απώλεια της βιοποικιλότητας.

Τι είναι η Συμφωνία του Παρισιού;

Η Συμφωνία του Παρισιού είναι μια διεθνής συνθήκη που υπογράφηκε το 2015 από όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου, με στόχο τον περιορισμό της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας σε λιγότερο από 2°C πάνω από τα προ-βιομηχανικά επίπεδα και την προσπάθεια να περιοριστεί η αύξηση στους 1,5°C.

Πώς μπορούμε να μειώσουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου;

Μπορούμε να μειώσουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου με τη μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, την προστασία των δασών και την υιοθέτηση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών.

Ποιος είναι ο ρόλος της επιστήμης στη μελέτη της κλιματικής αλλαγής;

Η επιστήμη διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη μελέτη της κλιματικής αλλαγής, παρέχοντας στοιχεία για τα αίτια, τις επιπτώσεις και τις λύσεις του προβλήματος, καθοδηγώντας πολιτικές και δράσεις για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας κλιματικής πρόκλησης.

Παιχνίδι μνήμης βιωσιμότητας

Οδηγίες:

- 1) Οι παίκτες κόβουν τις παρεχόμενες κάρτες μνήμης.
- 2) Ανακατέψτε τις κάρτες μνήμης και τοποθετήστε τις με την όψη προς τα κάτω σε ένα πλέγμα στο τραπέζι.
- 3) Οι παίκτες τραβούν εναλλάξ μια κάρτα μνήμης από το πλέγμα. Ο νεότερος παίκτης μπορεί να πάρει την πρώτη σειρά.
- 4) Οποιοσδήποτε παίκτης μπορεί να προσπαθήσει να απαντήσει στην ερώτηση. Αν η απάντηση είναι σωστή, ο παίκτης που απάντησε πρώτος κερδίζει την κάρτα. Αν όλες οι απαντήσεις είναι λανθασμένες, η κάρτα επιστρέφεται κλειστή στο πλέγμα.
- 5) Ο παίκτης με τις περισσότερες κάρτες στο τέλος κερδίζει το παιχνίδι.

Όλες οι εικόνες που χρησιμοποιούνται στις κάρτες έχουν σχεδιαστεί από την Freerik.

SustainAbility Παιχνίδι Μνήμης

Κατάλληλο για άτομα όλων των ηλικιών !

Πώς παίζεται

1. Εκτυπώστε και κόψτε τις 32 κάρτες (σελ.2-9), με εκτύπωση διπλής όψης.
1. Ανακατέψτε τις κάρτες και τοποθετήστε τις με την όψη προς τα κάτω στο τραπέζι.
1. Το πρώτο άτομο ξεκινάει ανοίγοντας δύο κάρτες. Εάν οι δύο κάρτες σχηματίζουν ένα ζευγάρι που ταιριάζει, τις κρατάει και επιλέγει δύο ακόμα. Αν οι κάρτες δεν ταιριάζουν, τις γυρίζει πάλι ανάποδα και ο/η επόμενος/η παίκτης παίζει.
1. Το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι να συνδυαστούν όλα τα ζευγάρια.
1. Ο/Η παίκτης/-ρια με τις περισσότερες κάρτες στο τέλος κερδίζει το παιχνίδι.

© All images designed by Freepik

Ανακύκλωση

Ηθική διατροφή

**Εξοικονόμηση
νερού**

**Βιώσιμη
μετακίνηση**

**Εξοικονόμηση
ενέργειας**

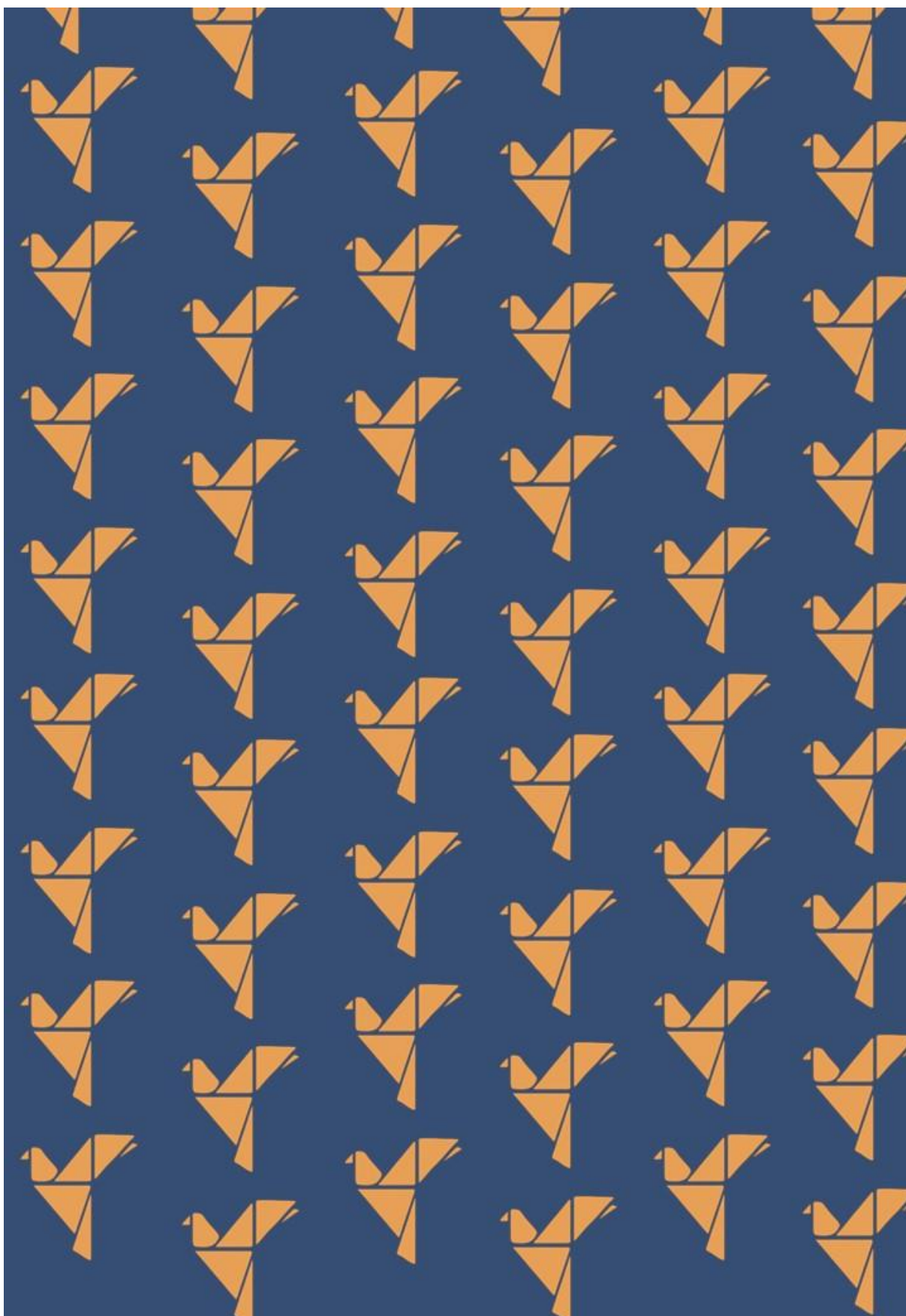
**Αποτύπωμα
άνθρακα**

Κομποστοποίηση

Δράση για το κλίμα

Ανακύκλωση

Ηθική διατροφή

**Εξοικονόμηση
νερού**

**Βιώσιμη
μετακίνηση**

**Εξοικονόμηση
ενέργειας**

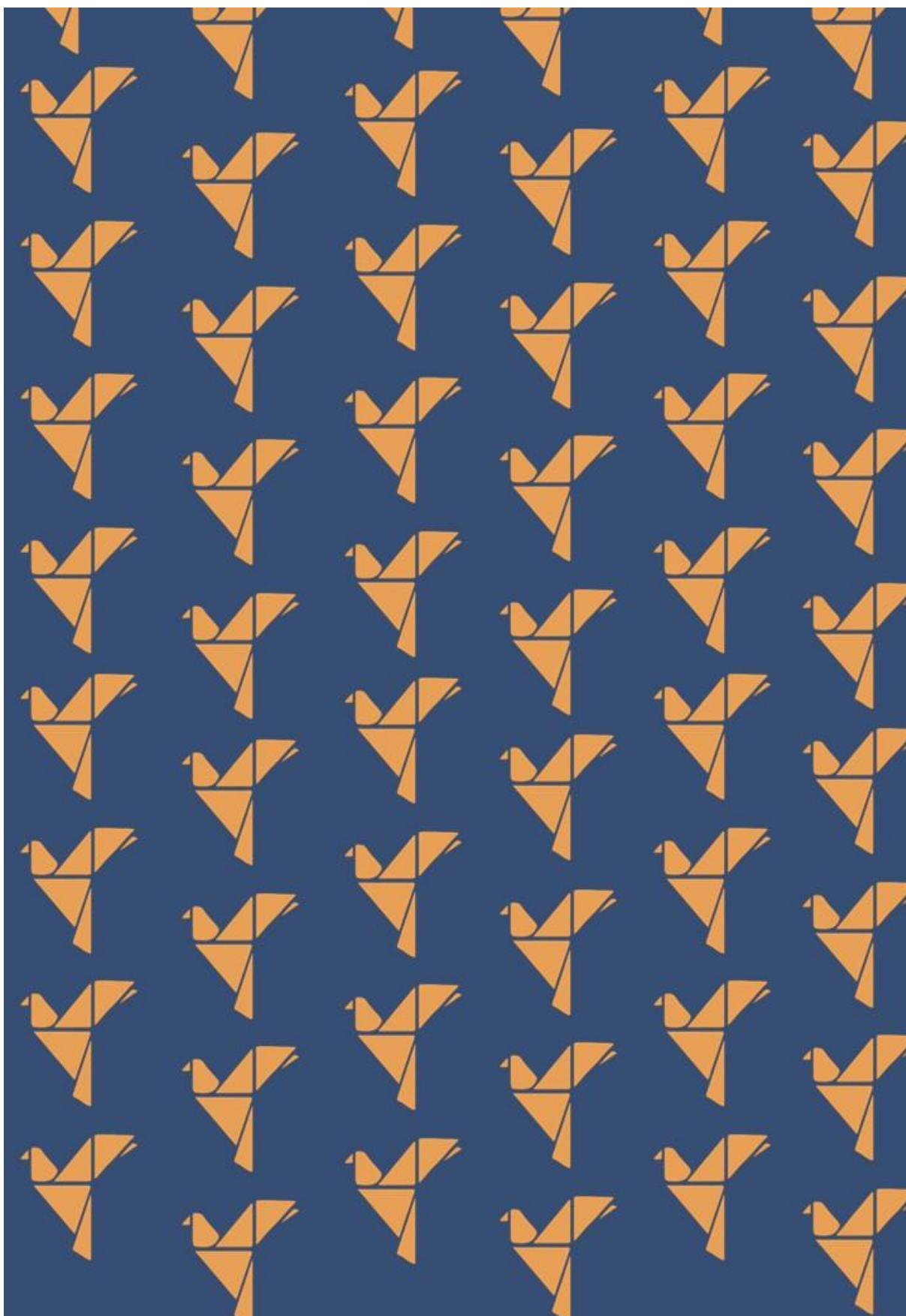
**Αποτύπωμα
άνθρακα**

Κομποστοποίηση

Δράση για το κλίμα

Ανακύκλωση

Ηθική διατροφή

**Εξοικονόμηση
νερού**

**Βιώσιμη
μετακίνηση**

**Εξοικονόμηση
ενέργειας**

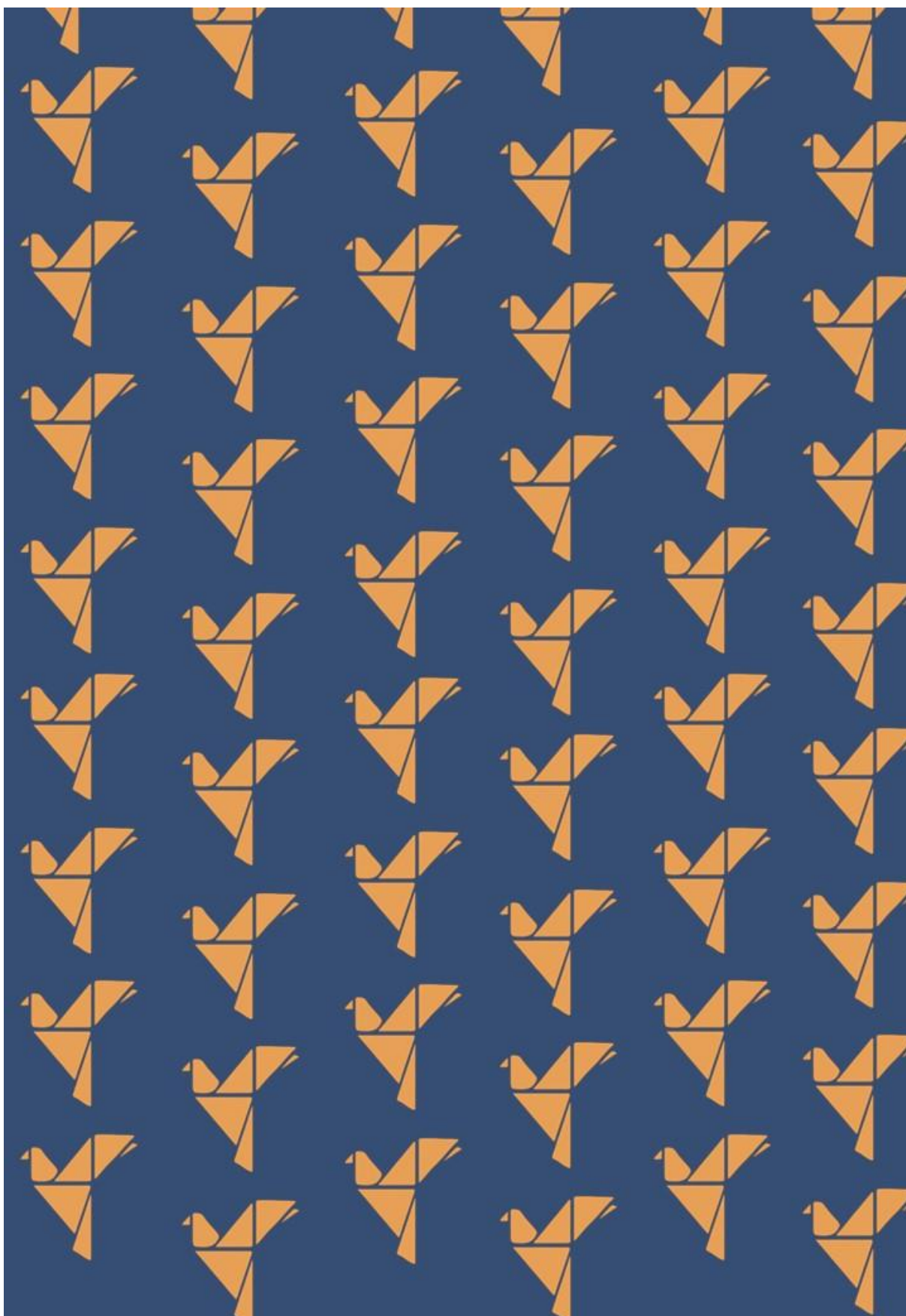
**Αποτύπωμα
άνθρακα**

Κομποστοποίηση

Δράση για το κλίμα

Ανακύκλωση

Ηθική διατροφή

**Εξοικονόμηση
νερού**

**Βιώσιμη
μετακίνηση**

**Εξοικονόμηση
ενέργειας**

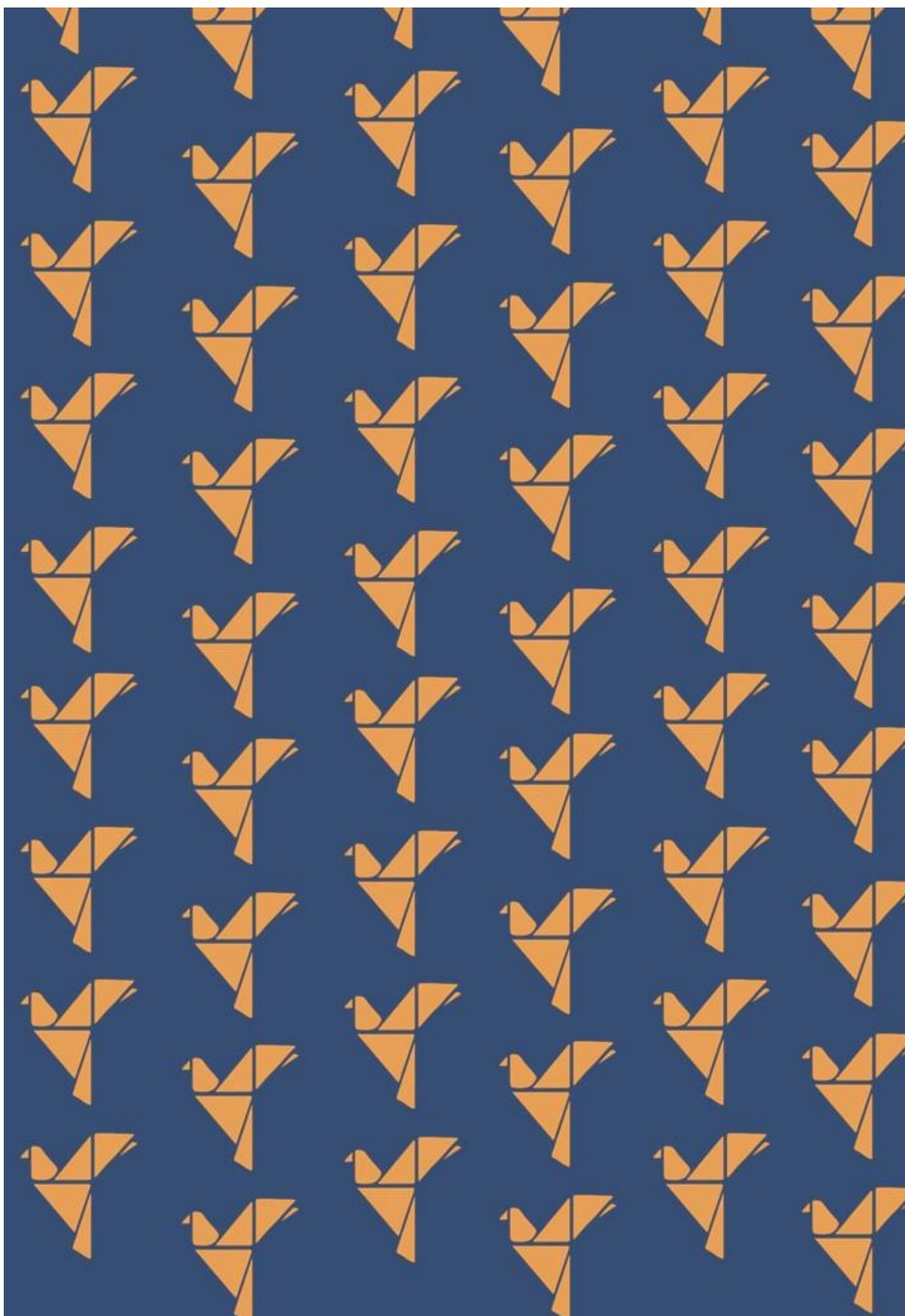
**Αποτύπωμα
άνθρακα**

Κομποστοποίηση

Δράση για το κλίμα

Βιωσιμότητα: παιχνίδι παζλ

Οδηγίες:

- 1) Οι παίκτες κόβουν τις παρεχόμενες κάρτες για να σχηματίσουν τα κομμάτια του παζλ.
- 2) Οι παίκτες ανακατεύουν τις κάρτες και τις τοποθετούν με την όψη προς τα πάνω στο τραπέζι.
- 3) Οι παίκτες εναλλάσσονται για να τοποθετήσουν τα κομμάτια του παζλ ώστε να σχηματίσουν την εικόνα. Ο νεότερος παίκτης μπορεί να πάρει την πρώτη σειρά.
- 4) Οι παίκτες συζητούν τις πράσινες επιπτώσεις της τελικής εικόνας.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C.H.A.N.G.E.R.S. - 2.0

C.H.A.N.G.E.R.S. - 2.0

[C.H.A.N.G.E.R.S. 2.0](#)

[C.H.A.N.G.E.R.S. 2.0](#)

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.